

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: T 42—49, L 998—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 «
Egyes szám ára 1.500 «

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 51. szám.

Vasárnap, december 20.

Emlékezés és búcsúzás.

Irtta: Buday Barna.

December hó 12-én kezdte meg a nemzetgyűlés a földművelésügyi tárca költségvetésének tárgyalását. A tárgyalás lefolyásáról az «Uj Barázda» napról-napra kimerítő részletességgel ismertette a közönséget. Ezen a helyen tehát nem a már lezajlott vita anyagát akarom felölelni. Inkább Mayer János földművelésügyi miniszterrel és kitűnő munkatársáról: Schandl Károly államtitkárról kívánok ejteni néhány szót.

Nem akarok összehasonlítást tenni Mayer János

és a megboldogult Nagyatádi Szabó István között. Két egyforma ember talán a világon sincs. Más és más egyéniség ez a két férfi is; az, aki már a földben porlad, a föld népének évszázados panaszát, búsongó lelkét és dacos sarokraállását képviselte. A mai vezér lelkét nem feszengették annyira ezek a gerjedelmek; neki sohasem a vihar volt igazi eleme, hanem a csendes eső, amely a munkát megtermékenyíti. Nagyatádi az isztikét is úgy fogta, mint a buzogányos magyar; Mayer János pedig alig várta, hogy a kardból ekevast kovácsolhasson. Az fájdalmas felviharzásokkal szerette a maga népét, emez bizó hittel a munka és a szorgalom

A Szegei Népfőiskolások Széchenyi Szövetségének házavató ünnepe.

Glattfelder Gyula csanádi püspök avató beszédet mond. A püspöktől balra Koszó István államtitkár; jobbra Schandl Károly államtitkár, Somogyi Szilveszter polgármester és Perlaky György nemzetgyűlési képviselő foglalnak helyet.

megváltó eredményeiben. Mayer János tökéletes konstruktív erő. A lépésről-lépésre haladó, de szívós és szakadatlan építő munka számára van alkotva. Ezért találta meg benne az újjáépítő munka mai korszaka a maga emberét.

A falu minden érzése, tapasztalata és józan bölcsessége él benne és tetteiben. Tisztán látó elméje és pompás gyakorlati érzése kíségeti a nehéz kérdések útvesztőiben; méltányos gondolkozása és elfogulatlan jóindulata megszerezte számára azoknak a köröknek az elismerését is, amelyek kezdetben idegenkedve fogadták. Nekem úgy tetszik, mintha működése nyomán a kis- és a nagygazdák között tátongóvá vert ellentétek sebei is hegedni kezdenének. És ezt a Mayer János egyik legüdvösebb egyéni hatásaként emelem ki, mert fanatikus meggyőződés, hogy ez árva nemzet csak akkor lesz megint egészséges és új küzdelmekbe vezethető, ha megértésben, eszmékben és célokban valamennyien testvérként találkozunk. A jó Isten adjon Mayer Jánosnak erőt és eredményt ahhoz a gyógyító munkához, amellyel a társadalmi béke érdekét s a haladás szellemét nagyrabecsülendő buzgalommal s egyre csiszolódo képességekkel szolgálja, méltóan azokhoz a nagy feladatokhoz állított férfiakhoz, akik munkájukba egész testi és lelki erélyüket áldozták.

Kitűnő munkatársa, Schandl Károly is kétségtelenül egyik leghasznosabb tagja a mai kormánynak. Éveken át együtt dolgoztam Schandl Károllyal s a munka művészetét ismertem meg benne, aki rendszeresen fel tud használni minden percet úgyannyira, hogy szorgalmának komolysága előtt még ellenségeinek is meg kell hajolniok. Tüneményesen nagy munkateljesítésének titkát azonban nagy szorgalma mellett abban a vele született képességében bírja, hogy minden kérdésnek gyorsan a magvába lát. Nehéz problémák zárjait is könnyedén felnyitja, a bonyolult kérdéseket egyszerű elemekre szedi szét és szinte ösztönösen rátapint a gyakorlati megoldás szögfejére. Kezében fut a toll, agyában gyorsan kialakul a szónoklati forma, vérében pezseg a tettvágy. S emellett mindig nyugodt, szerény, szolgálatkés. Nagy szerepköröket természetesen egyszerűséggel tölt be, a hírnév és a hatalom tudatának a paripája nem ragadja el, mely látja a kis kérdéseket, meghallgatja az apró panaszokat is s kis és nagy dolgokban egyaránt lelkiismeretes.

Amilyen örömmel figyelem szép képességek és komoly munka által méltán kiérdemelt s egyre felfelé emelkedő pályafutását, éppolyan szomorúan távozom ettől a hozzá is oly közel állott újságtól, amelynek szerkesztőségében hosszú időn át együtt dolgoztam Schandl Károllyal, mint szerkesztővel s a lap egyik szellemi irányítójával, a magyar föld és a magyar nép érdekében.

Nem leszek hűtelen ezután sem ehhez az itt szolgált eszményhez, de rendes cikkírói munkásságomat nem folytathatom, mert hivatásom egyéb gondjai egyre jobban lekötnek s minden időmet a maguk számára követelik.

Búcsúzómat tehát a lap kedves olvasóitól s búcsúzóképpen ezt a cikkemet névjegyként hagyom hátra, hogy vele lerójam tiszteletemet ama férfiak iránt, akiknek a szelleme ebben a lapban benne élt és ezután is benne lesz.

Végső szavam pedig Meskó Pált illesse, kedves főszerkesztőmet, akinek nemes, jóságos egyéniségével együtt lenni és együtt dolgozni munkás életem legszebb órái közé számított. A vele töltött idők emlékeként a legszebb sugallatokat fogom őrizhetni, mert ő valóban példát adott arra, hogyan kell életünk minden gondolatát és minden cselekedetét a magyar népérdeknek szentelnünk.

Budapest, december 19.

A cseresznye és a kiscgazda meséje megint

szóba került a nemzetgyűlésen. Erdélyi Aladár, a földművelésügyi költségvetés előadója, a nemzetközies orra alá dörgölte azt a kiszólásukat, mikor azzal vádolták a gazdákat, hogy kevés adót fizetnek. Anyyira keveselte a gazdák adóját a szociáldemokrata párt szónoka, hogy — úgymond — egy cseresznye terméséből kifizeti egy-egy kiscgazda egész évi adóját. Erdélyi Aladár kimutatta, hogy a gazda bizony oly sok adót fizet, hogy már helyenkint csak végrehajtással tudják behajtani rajta. Már pedig, ha a cseresznye megteremné az adót, aligha várná be akármelyik gazda is a végrehajtót. Jellemző, hogy a nemzetközies részéről sohasem hallottuk, hogy a nagybancok, vagy a gyárosok kevés adót fizetnek, de a gazdákkal mindig bajuk van. Hát most hallották, mennyire nincs igazuk. Mivel pedig a falu gazdái közt sok a jogos panasz az adóbehajtások módozatai miatt, a kiscgazda, földmives és polgári párt külön értekezleten tárgyalta ezeket a panaszokat s a pénzügyminiszter riumot azoknak legsürgősebb megvizsgálására és orvoslására utasította. Reméljük, hogy a határozatnak lesz is fogantaja.

*

A borárok rohamos esésével sem törődnek

a radikális nemzetközi blokk urai. Hiszen ők csak a városi aszfalton élnek. Mit fáj nekik a földművelő polgár baja?! Néha-néha — a látszat kedvéért — szóvá tesszik, hogy a szőlő-napszám kevés, de az már hekuha nekik, hogy a szőlő-gazdának nincs miből fizetni még az alacsony napszámot se. Annál inkább örülünk neki, hogy a «Falus» Országos Földművelésügyi Szövetség jelentései alapján külön bizottságot küldött ki a kiscgazda-, földmives- és polgári párt, mely sürgősen foglalkozott az élessé vált borválság kérdésével. Maillot, Nagy, Héj, Szily, Örfly, Széchenyi, Szijj, Patacsi és más képviselők részvételével már össze is ült a bizottság a földművelésügyi és pénzügyminiszter riummal és több irányban megállapodott. A borfogyasztási adó leszálltását egyik miniszterium sem ellenzi. A szőlőgazdáknak saját termésük kimérésére vonatkozó kéréseit is szabadabban kezelik. Megnyugtatólag hatott Schandl államtitkárnak bejelentése az osztrák kereskedelmi tárgyalások kedvező menetéről is. A bizottság továbbá a borpárlatnak a borjavításhoz való adómentességét, a közpincék részére való borvásárlásokat s rövid- és hosszútávú hitelek folyósítását is kérte a szőlőgazdák részére. Ehhez mi csak azt tesszük, hozzá, hogy kétszer ad, ki gyorsan ad. Ha gyorsan jön a segítség akkor lesz eredménye. De ha késik, akkor jövőre egyáltalán nem lesz pénzük a szőlőgazdáknak napszáma.

Három millió mázsával több búzánk terem, ha minden gazda csávazza vetőmagját

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Nemzetgyűlés.

Mint a Duna habja folyik lassú hullámmal, úgy hömpölyög a költségvetés vitája. Egyik minisztérium költségvetése a másik után s feljegyezni való, különös érdekességgé esemény alig-alig adja elő magát. Sok jószándék, sok kívánság a beszédekben s a legtöbbször rideg számok a költségvetésben. A nemzet teherbíró ereje nem bírja meg az újabb erőfeszítést s ennek eredményeképpen a sok kívánság sorsa: varakozás a jobb időkre, amikor telik az adófillérekből! Ezen a héten a kereskedelmiügyi és földművelésügyi tárcák kerültek sorra. Közgazdasági életünknek két legfőbb pillére ez, mert a kereskedelem és az ipar egyrészt, a földművelésügy a másik oldalon képezi a nemzeti vagyont. Kereskedelmünk, iparunk helyzetéről *Herman Miksa*, mint a kereskedelmi tárca előadója adott tömör, világos és tiszta képet. A felszólalók közül ki kell emelni *Barthos Andor* és *Görgey István* felszólalását, akik rámutattak különösen az ipari élet sok fontos kérdésére, különösen hangsúlyozva, hogy a kereskedelmi szerződések megkötése fog döntő szerepet játszani a jövő kialakulása szempontjából. *Walkó Lajos* kereskedelmi miniszter beszédében kiemeli, hogy gazdasági életünkben örömmel lehet megállapítani az ipar fejlődését. A tarifaszervezőknek *elsősorban mezőgazdasági terményeink számára kell piacot találni*, a gabona, bor és a főzelék az a termény, amelyekből kivitelünk van s amelynek elhelyezése életkérdés a magyar közgazdaságra. Adózási rendszerünk a közvetett adókon alapszik. Bár százalékokban kevésnek tűnik fel az adó a külfölddel szemben, meg kell állapítani, hogy mégis nagyon súlyosak, mert az egyéni jövedelem, tehát az adóalap kevés Magyarországon, a beruházásokra rendelkezésre álló összegek csekélyek ahhoz, hogy állandó javulást idézzenek elő, de megvan a remény, hogy lassanként a magánvállalkozás is megindul, mivel a külföldnek bizalma felénk fordul. Hogy milyen szegények vagyunk, arra elég, ha rámutatunk, hogy a gazdaságokban dolgozó tőke alig éri tíz százalékát annak az összegnek, amely békében ugyanezt a célt szolgálta. A kereskedelmi tárca után a földművelésügyi tárca került sorra. A földművelés Magyarországot gerince, mert bár kereskedelmünk és iparunk is fejlődik, erősödik, mégis a főjövedelmi forrás: a föld. Ennek termékei jelentik a nemzeti vagyon nagyobb részét. Érthető tehát, ha az érdeklődés előterében azok a kérdések állanak, melyek a földművelő osztály helyzetével foglalkoznak. *Erdélyi Aladár*, a költségvetés előadója nagy terjedelmű, minden időszerű kérdést felölöl s mélyreható beszédet tartott. Sorra vette a természet minden ágát, gabonát, bort, dohányt, burgonyát, kitért a mezőgazdasági oktatásra, a hitelkérdésre. Beszédét úgy jellemezhetnénk legjobban, hogy *vészkiáltás volt, melyben mindenkinek figyelmét felhívta azokra a fenyegető tünetekre, melyek egy közeledő nagy mezőgazdasági válságot mutatnak s ennek minden módon való elhárítása kötelessége a kormánynak is, de kötelessége minden egyesnek is.* *Mayer János* földművelésügyi miniszter a gazdasági élet minden kérdésére kiterjeszkedő beszédet mondott s ebben súlyos helyzetünk minden betegségét felsorolta, azt is, hogy minő módon látja lehetőknek ezeknek orvoslását. *A mezőgazdasági munkásság helyzetének javítása, a földreformról szóló törvény becsületes végrehajtása, a házhelyekkel kapcsolatos építkezések elősegítése (húsz millió aranykorona áll rendelkezésre), a mezőgazdasági oktatás, a középfokú szakoktatás, a tagostás, az értékesítés megszervezése, az Alföld bejásítása, a vízszabályozás, balesetbiztosítás, kötelező betegsegélyezés és aggkori biztosítás* voltak nagyhatású beszédének főtárgyai. Nagy tetszést aratott beszédét így fejezte be: *Nekünk a mindennapi kenyeret a magyar föld termi, szeressük tehát ezt a földet és annak munkásait!*

A felszólalók közül kiemeljük *Lovász János* beszédét, beszédét, melyben a gazdasági szakoktatás nagy fontosságát hangsúlyozta.

Genf után.

A genfi népszövetségi ülésről hazajött *Bethlen István* gróf miniszterelnök s *Bud János* pénzügyminiszter. Újruk beváltotta a hozzáfűzött varakozásokat. Előterjesztéseiket elfogadták. A legfontosabb eredmény, hogy a *beruházásokra kívánt összegeket a népszövetségi tanács engedélyezte s így meg van adva a lehetőség, hogy hasznos befektetések történjenek.*

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Zavar, kormányválság, kormányalakítás Franciaországban, Németországban egyaránt. A locarnói szerződés utóhullámai ezek részben. Németországban ugyanis a birodalmi kancellár, *Luther dr.* lemondott, hogy így adjon alkalmat annak elbirálására, helyeslik-e eljárását a német politikai pártok. Minden jel azt mutatja, hogy ismét ő fogja megalkotni a kormányt s ennek lesz aztán feladata a locarnói szerződés végrehajtása.

Ha zavaros a helyzet a németeknél, még inkább annak mutatkozik nagy ellenségüknél, a franciánál, ahol viszont a pénzügyi válság réme ül az államférfiak feje fölött. A bankóprés a reménységűk, mert úgy látszik, hogy a francia áldozatkészség nem igen akar újabb terhek vállalásával megnyilatkozni. Szinte irigykedve néznek a testvérnemzet, Olaszország felé, ahol *Mussolini* felhívására *sokszorosan túljegyezték azt a nemzeti kölcsönt, mely hivatva van az olasz adósságok rendezését, a közgazdasági élet zavartalan menetét biztosítani.*

Derék szomszédainknál sincs valami nagy rend. A cseh parlamentjében alig lehet összehozni a többséget a kormány támogatására. *Svehla* miniszterelnöknek ugyancsak fő a feje, hogyan fog így kormányozni. Az oláhoknál pénzügyi bajok vannak, a szerbek még mindig azon török a fejüket, hogyan lehetne a tiszfélé hűző állampolgárokat egyakaratra hozni. Közbe, mivelhogy nem nyugodt a lelkiismeretük, megint összejönnek a cseh-oláh-szerb állambölcsök, hogy szövetségüket, a kisántántot, feldozzák, toldozzák.

Schandl Károly államtitkár a Széchenyi Szövetség nevében megszorozza Széchenyi István gróf szegedi szobrát.

MEZŐGAZDASÁG

A borjúnevelésről.

Irtá: Fehér Zoltán.

II.

Tekintettel arra, hogy a borjút semmi sem fejleszti annyira, mint az anyatej, a felnevelendő egyedeket legalább két hónapig teljes tejen kell tartani, míg a harmadik hónapban már lassanként el lehet kezdeni a tőgytől való elválasztást és pedig úgy, ahogy az első héten három csecset szophat, a második héten már csak kettőt, a harmadikon csupán egyet és a negyediken azt is már csak félig kifejve s végül üresen kapja. Így eljárva, a növendékállat nem fog leromlani az elválasztás következtében.

Az újdonsült gazdák részére még néhány megjegyzésem van a (régí földművelők az alábbiakat úgyis tudják):

a) A kisborjút legfeljebb egy-két napig hagyjuk az anyjuknál, nehogy az megrugja, megdöfje, rálépjen, vagy ráfeküdjék (kivált szűk istállóban), mert különben anyját folytonosan zaklatja tejtől s nyugtalanítja lökéseivel. De egészségi szempontból is hiba volna otthagyni a fiatal állatot, hol a többi marha van, melyek között tüdőbajos is lehet, vagy más ragályos betegséggel.

b) Külön rekeszekben vagy — ha lehet — jobb külön istállóban szabadon tartani a borjút, jó száraz s bőséges puha alommal ellátva s csakis szópáskor eresztve anyjához.

c) A borjűszakaszokban cementjászol legyen, nehogy a farágáshoz szokják az állat s a szegek megsértsék testét, ha ugrándozik.

d) Ha nincs réti szénáját, vetett takarmány szénáját is adagolhatunk a borjúnak, de ezek (kivált a herék) sok légeny tartalmazván, némi puha tavaszi szalmával keverendők (jobb e célra az árpa-, mint a zabszalma, mert puhább s könnyebben emészthető), nehogy felfúvódást okozzanak, mert a fiatal, fejletlen gyomor munkája még nem oly kifogástalan, mint a felnőtt állaté; azért is tülök szalastakarmány a szópós borjúnak még nem jó, mert puffadt, lecsüngő, úgynevezett pókhast okoz, mi nemcsak csúnya, mert a borjú alakját hátrányosan változtatja meg, de ennek folytán a háterinc meghajlik, mi már tenyészhiba is. Hogy ne legyenek az emésztőszervek elpetyhüdték, tülök lágy, vizenyős takarmányt sem szabad fiatal borjúnak adni, pl. moslék, savanyított répaszelet, bevermelt csalamádé, stb. (az erjesztett élelég még nem való a gyenge gyomorba), hanem csak száraz, szemes élelget, abrakot, legfeljebb kis mértékben olajpogácsát, (mely azonban mustárolajat ne tartalmazzon, jó a tökmag-, napraforgó-, kukoricaesira-, len- és kendermag-pogácsa, de nem jó a mustár- vagy repcemag-pogácsa).

e) A borjűknak minél több szabad mozgásra és levegőre van szükségük, hogy egészségesek maradjanak és jól fejlődjenek, azért tágas legyen rekeszük (istállójuk), hogy ficánkodhassanak, ugrándozhassanak; kényük-kezdük szerint. Megkötve tartani borjút helytelen eljárás, sőt a már régen elválasztott egy-két éves növendékmarhát is legjobban szabadon hagyni az istállóban, mint a juhokat szokták, bő alommal, annak rendes eltergetésével s szilárd ürülékletakarásával; esetleg trágyagipsz, vagy kálitrágya felhintésével szagtalanítjuk az istállót, melyet állandóan szellőztetve, világosan és tisztán tartunk. Szópós borjűknál 20° C., nagyobb növendék-

keknél 16° C. istállóhőmérséklet kívánatos. Elválasztott borjűknak friss vízzel való itatásáról gondoskodjunk.

f) Ha a borjú öt-hat hónapos kort ért el, kihajtandó a legelőre, hogy tanuljon legelni, a szabadban mozogni, de gyomra s lábai lassanként szokjanak hozzá a friss zöldséghez, az eddigi száraz után, nehogy hasmenés, vérhas, vagy más emésztési zavarok állhassanak elő. Előszöri kihajtás előtt az istállóban száraz eséllel jól kell őket tartani, csak azután legelőre terelni s mikor hazakerülnek, ismét száraz takarmányt teszünk elibük, mit éjjelre is hagyunk ott, hogyha kedvük szottyan, szálalhassanak belőle, amennyi tetszik. Első napon egy-két órát, aztán fokozatosan több időt tölthetnek a legelőn. Így a zsenge füvekhez is lassanként hozzászokik a szervezet s erőtlen lesz a fejlődés.

g) Helytelen a borjűkat a tehennel együtt legeltetni, mert a legnagyobb elővigyázat mellett sem lehet megakadályozni, hogy a fiatal pára, mely még nem felejtette el az anyja emlőjét, ne szopja meg a tőgyet, ha szerét teheti s melyet a szerető anya nem von meg tőle. De, ha az együttlegeltetés el nem kerülhet, akkor akasszunk a borjú nyakába olyan kaloda- vagy járomszerű könnyű faalkotmányt, mely nem engedi, hogy szája a tőgyhez férhessen.

h) A különböző korú borjűkat 3/4 éves korig együtt lehet legeltetni, azután a bikákat elkülöníteni, nehogy ébredő nemi ösztönüket a fiatal fejletlen üszökön gyakorolva kárt tegyenek bennük. Tinókat az üszökkel együtt hagyhatjuk, míg az utóbbiak le nem borjaznak.

i) A második életévben a növendékjószág abrakoltatása elmaradhat, ha különben tápdús takarmányt etetünk vele. Viszont, ha tudjuk, hogy kevés meszet tartalmazván talajunk, az abban fejlődött takarmány is mészszegény, takarmánymeszet, iszapolt krétát vagy más meszes póteleséget kell adagolnunk a növendéknek legalább két éves korukig, míg csontvázuk ki nem fejlődött teljesen, nehogy porhanyósosodó angolróso marhák váljanak belőlük, melyek minden más betegségre is hajlamosok.

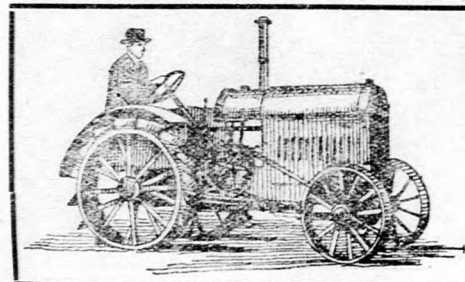
Tisztaság, friss levegő, üde, tiszta víz, egészséges, elégséges tápláló takarmány és sok mozgás fejleszti széppé, nagygyá, erőssé, edzetté, egészségessé a fiatal marhát.

Az istállótrágya kezelésének hibái.

A növénytermelés jövedelmezősége főképp a talaj megművelésétől, a vetőmag minőségétől és a föld trágyaerejétől függ. Többször irtunk már e lapok hasábjain, hogy miben áll az okserű talajművelés és hogy milyen magot válasszunk a vetésre. Ezúttal azt a kérdést vetjük föl, miért olyan kevés hatását tapasztaljuk a kigazdák földjein a trágyázásnak?

Tény, hogy a földjeihez viszonyítva kevés gazdának istállója termel szükséges mennyiségű trágyát, de még nagyobb baj az, hogy az istállótrágya kezelése nem megfelelően történik s így meg az a növényi tápanyagmennyiség se jut ki a földre, mely az állatok bélsarában és vizeletében az istállótrágyába kerül.

Különösen nagy veszteséget szenved a híg ürülék nitrogéntartalma, pedig ez a legértékesebb és legdrágább növényi tápanyag, mely különösen a fiatal növény fejlődését képes siettetni s így őket a káros rovarok, gombák, a nyári szárazság hatása alól kivonni. Drága pénzen vásároljuk e nitrogént a chilisáletrom, kénsavas ammóniak stb. műtra-

Mc CORMICK TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

International Harvester Company Mc Cormick & Deering, Chicago

VEZÉRKÉPVISELET

DÉNES B.

Részvénytársaság, Gőz- és Motorekeosztály Budapest, V., Váci-út 98.

Lévelem: Budapest 56. Fiókbérlő. — Sürgőnycim: «Débert Budapest».

Telefon: 139—15 és 70—43. — Alapítva 1883.

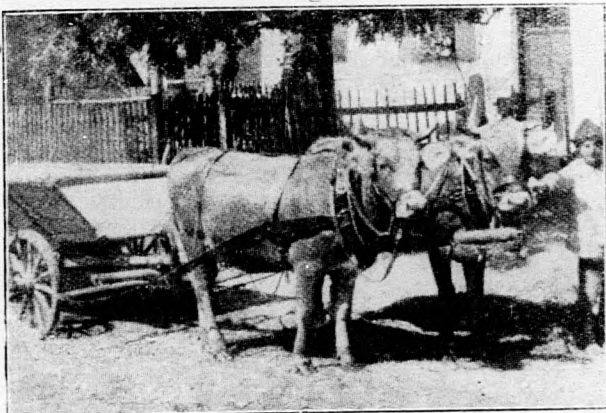
gyákban, de megengedjük, hogy az istállótrágyából elillanjon. Így megállapítást nyert, hogyha a trágyából a híg ürülék elfolyik vagy elfolyik belőle a trágyalé, akkor a nitrogénnek 50—60, sőt 85%-a elvész.

A nitrogénnek egy része már az istállóban elillan, mert a vizet beivódik az állás padlójába vagy azért, mert gödrökben vesztegel és párolog. Ezért helyes betonozni, téglával kirakni vagy erősen ledöngölt és lejtős agyagból készíteni az állatok álláshelyét és lejtős vizelet-csatornák útján gondoskodni arról, hogy mielőbb kijuthasson a vizet az istálló légüréből és befolyhasson a trágyagödör mélyébe.

De a trágyatelepen is tovább folyik a nitrogén párolgása, ha az istállótrágyába sok levegő jut. Régi tapasztalat és tudományos úton is megállapított tény, hogy a nitrogénvesztés annál kisebb lesz, minél inkább sikerül kiűzni a levegőt a trágyatelepen fekvő trágyatömegből. Ezért a trágyatelepre való kihordás után azonnal egyenletesen el kell teregetni a trágyát és alaposan letaposni. A lazán elteregtetett trágya közé a levegő behatolhat s így a nitrogénvesztés nagy lesz. Ha a felső réteg kiszáradt volna, indokolt ezt a nyirkosságig kútvízzel meglocolni. Helytelen dolog a locsolásra trágyalétet használni, mert a trágyalé cseppjei így sok levegővel érintkeznek és sok nitrogén elszáll belőlük. Még helyetlenebb természetesen a vizelettel való locsolás.

Ha már helytelenítjük azt, hogy a trágyalét locsolásra használják s úgy értékét csökkentik, mit szólunk azokhoz a gazdákhöz, kik megtűrik, hogy trágyatelepükről vastag érben folydogál el a trágyalé az utca árkába? Ez a trágyalé arannyá vált volna földjein... Az ilyen gazda valóban nem érdemel jó termést, de még földet se!

A fagyöngy egy örökzöld, fehérbogyójú élősködő cserje, melynek szárai megfásodnak és megvastagszanak. Jellemző, hogy elágazása villás, vagyis mindig kétféle ágazik el. A levelek átellenesen, illetőleg kettesével ülnek az ágakon. Gazdanövényében nem nagyon válogat. Letelepszik a lomblevelű és tűlevelű fák nagy részére, hogy szívógyökerei által megfossa azokat kész, földolgozott táplálékuktól. A gyümölcsfákon is elég gyakori. A védekezés abban áll, hogy ahol észrevesszük megjelenését, fűréssel vagy késsel tövestül távolítsuk el, vagy pedig a léprigó ellen indítsunk irtó hadjáratot. Ugyanis ez az úgynevezett léprigó a fagyöngy karácsony táján érő fehér bogyóival táplálkozik. A bogyó sűrű és ragadós belső állományát a nép «madárlép»-nek nevezi. A léprigó a bogyóval elrepül egy másik ágra, hol a bogyót szétkengeti. A ragadós anyaggal a magvak úgy odaragadnak az ághoz, hogy az eső nem könnyen tudja onnan lemosni. Tavasszal a magvak kicsiráznak s a gyökereik behatolnak a fa simahéj, puha ágaiba, hol a kéreg és a fatest között haladva terjeszkednek tovább, hogy azokat szívó gyökereikkel megfosszák táplálékuktól. Az ilyen ág visszamarad fejlődésében s később teljesen elszárad. Összel a lombhullás után a fák alját gondosan gereblyezzük össze s az összegyűlt lombot és gallyakat égessük el, majd pedig a korona terjedelmében mélyen ássuk föl.

Fejős tehének kumetigában.

Ökrök homlokigában.

A jármok. (Képekkel.) Hazánkban tudvaleg a kettős marjármot használják. Ez olcsó, vele a tinók betanítása könnyebb, tartani is tud vele az ökör és könnyen kormányozható általa az igásjószág. Hátránya azonban, hogy nedves időben feltöri a nyak élet és a rúdnak minden zökkenésokozta rángása rángatja egyúttal az ökröt is. Külföldön használják a homlokigát is, melynek előnye, hogy az erő kifejtőképesség általa nagy, mert az erő a gerinc irányában érvényesülhet; hátránya viszont, hogy húzás közben az ökör nem mozgathatja tetszése szerint a fejt s így a legyek elhajítása lehetetlen, másrészt az iga nyomása következtében — ha nem igen jól van párnázva — a homlokon feltörések, forró nyári napokon pedig bővérűség okozta szédülési rohamok állanak elő. A kumet a legyek elűzését nem akadályozza és ha jól illik a vállra, akkor járomtörést se okoz, de nehezebb teher (mély szántás stb) vontatására azért nem alkalmas, mert a szarvasmarha vállra nem elég feszesen van a törzséhez, illetőleg gerincéhez fűzve. Végre az Északi-tenger partvidékén, egyes marjármotokat is vesznek igénybe. Ez lenne az igásállatra nézve legmegfelelőbb, de drágább, mint a kettős marjármot, amennyiben tartóláncra és istrángokra is van szükség.

Csak állami csődörökkel fedeztessük kancáinkat! Remélhetőleg mindig kevesebb lesz az olyan «örvidlítő» gazdák száma, kik pár ezer koronás fedezetési díjkülbözet miatt nem állani, hanem valami rossz zúgménnel fedeztetik kancáikat. Ezek után kapnak egy hitvány csikót, melybe milliókat beleletnek, de azért mégis csak egy selejtes ló lesz belőle, mert hiányzik a jó «vér». Az állam sokféle úton iparkodik a gazdák ezirányú szükségletét ellátni. Először is fedezető-állomásokot szervez. Eziránt a községi előjáróság a törvényhatósági lótenyésztőmánya elnöke útján kérényt nyújt be az alispánhoz, ki azt a földművelésügyi minisztériumba továbbítja. A község kötelezi magát arra, hogy ingyen ad istállóalmot, világítást, istállószerkeket, az ápolószemélyzetnek szobát és meghatározott átalányért az ápolóknak élelmet, a csődöröknek takarmányt. Ennek ellenében az egyik m. kir. méntelepől vagy ménteleposztályból március 1. és június 30. közti fedezetési időnyre megfelelő számú és a községi kancákhoz illő csődört küld a földművelésügyi kormány. Hidegvérű ménnel a kormány nem szervez fedezető-állomásokot, hanem őket a földművelésügyi kormány kiadja megbízható tenyésztőknek meghatározott időre és díjért; a tenyésztő kötelezi magát, hogy esetről-esetre megszabott díj ellenében mások kancáinak fedezésére is átengedi. Testületek (gazdasági egyesületek, szövetségek), magánszemélyek is kérhetnek a méntelepekről méneket, melyeket a fedezetési időnyre — bizonyos bérösszeg ellenében — adnak ki. A kérvényező tartozik a csődört bizonyos számú kanca fedezésére fölhasználni, hogy a bennfekvő tenyésztőért a lótenyésztés érdekében kihasználtassék. A méntelepek, illetőleg ménteleposztályok csődöreiket magántenyésztőknek esetről-esetre el is adják. De az ily úton eladott mén továbbra is a méntelep fölügyelete alatt marad. A vevő a földművelésügyi minisztérium engedélye nélkül el nem adhatja és ki nem herélteheti. Az 1894. évi XII. t.-cikk köztenyésztésre való mén tartására kötelezi azokat a községeket, melyekben fedezető-állomást nem állítottak föl, s amelyekben megfelelő magánmén sen áll rendelkezésre. A községeknek a földművelésügyi kormány ad kedvezményes áron csődöröket.

Egy jó bika hatvan értékes borjút, egy olcsó bika hatvan csenevész jószágot jelent évente a községnek!

Ima a Szereth partján.

Csillagos mennybolttal takaródzunk éjjel,
Haza sóhajtozunk hazaszáll széllel.
Párnánk az oláh föld kemény nyoszolyája,
Gondolnak-e otthon a szegény bakára?
A magyar bakára?

Haláltvető magjuk munkaágyuk szőrájk,
Szereth vize mellett álljuk a nagy próbát,
Szőke hab alattja szívünk dobogását,
Őszi nap szárítja könnyeink hullását,
Könyveink hullását.

Mindenható Isten, egyetlenegy égre,
Engedj belenézni a Tisza vízébe,
Tereld hozzánk sodrát, hozza el az álom,
Tisza habja zúgjon az oláh rónákon,
Az oláh rónákon... Hangay Sándor.

SÍR A BÍRÓ... IRTA: UNDI IMRE.

ELBESZÉLÉS.

kicsiny budai hentesüzlet, mely a zegzugos tabáni utcák egyikében húzódt meg, Hupfnagel Jeromos nem valami ékes, de fölöttébb becsületes nevét viselte. Ez az inkább pösze, mint csengő hangzású név zöld bádogtáblára pingálva ékeskedett a csengős boltajtó felett, oldalt kolbászfűzérrel és rózsapirosra festett sonkakkal ékesen.

Hupfnagel Jeromos úr, az érdemes hentesmester, már kenyere javát rég megette. Hatvanesztendő is elmúlt és az a dögös munkában lepergett hatvan esztendő, mi türés, tagadás, alaposan megviselte Hupfnagelt. Két esztendeje már, hogy csak üldögél napestig virágos kertre nyíló szobájának ablakánál, nyáronként az orgonabokor tövében, télen bent, kalickabazárt kanárimadara társaságában. Reggelente még el-eljárt bevásárolni az üzlet számára, de napközben már leánya, az elvirult, karcsú Erzsike kisasszony szolgálta ki a vevőket.

Akkor még 1917-et írtak, a háború egyik legcsúfabb esztendjét. Itt, ebben a homályos, bötíves kis üzletben is háború volt. Nem jártak ide már évek óta a karcsú, mosolygós arcú fiatal emberek, ifjú férfiak, vacsoraféléért átszalasztott kamasz diákok. Elvitte őket a háború. Lézengő utunglichok, szomorú öreg urak meg fecsegő asszonyok nyitottak már csak be a csengettyűs üvegajtón holmi kásával töltött hurkáért, sovány, szott oldalasért s egyéb más kapható sovány falatért. Örültek ha kaptak, örültek, ha vehettek — miből.

Erzsike kisasszony fölött ugyancsak multak az esztendők. Egy darabig, míg odajárt atellenből a Kovács Bandi, jól tartotta magát. Fiatalos, mosolygós volt az arca és ha éveiből le is füllengett vagy kettőt, elhitték neki. Sok ráncot simít ki, sok halvány orcát pirosít be a boldog remény, hogy szép lesz, jó lesz minden. S e reménye megvolt Erzsikének, mondom, míg átjárt a Kovács Bandi. Még akkor is virult benne az eljövendő szép életnek öröme, mikor Bandi a frontra került és sűrű egymásutánban újította meg ígérését, mit újra írni, újra olvasni oly édes őrm volt.

De Kovácsné egy vasárnapon gyászruhában ment a misére és Erzsike nem kapott többé rózsaszín lapokat. Vége volt mindennek. Elvirult, elhervadt Erzsike kisasszony oly egyszerűen, mint a leforrázott virág... Elmúlt minden számára és a karcsú, pergamentbőrű leány már csak apjáért élt, dolgozott...

Estefelé, mikor közeledett a vacsoraidő, mindig benépesült a kicsiny üzlet. Éhesszemű emberek álltak a pult elé, türelmesen várva, míg sor kerül rájuk. A levegőben izes illatok terjengtek, a márványpulton piros húszeletek, barna hurkák várták eljövendő közeli végzetüket és Erzsike kisasszony szorgos keze fűrgén szeletelt, mért, csomagolt.

Sokan fordultak meg a boltban, gyakran ugyanazok. Sérény munkája közben nem sok ideje volt nézegetni Erzsikének a vevőket, de egy öreg úr, aki rendszerint a legutolsó vásárlókkal jött, mégis feltűnt neki. Szerényen, halkán nyitott

be mindig a boltba és mindig csak néhány falatralvót vásárolt. Ilyenkor alábbhagyott már a sok dolog és Erzsike megfigyelhette, hogy amint fizetéskor tárcájába nyúl a galamb-ösz öreg, reszkető kezével vonja elő gondosan kikészített apró bankóit. Mindig keveset és a legolcsóbbat vásárolta, nyilván nem volt szabad többet költenie, mint amennyit a szűkös fizetés megenged.

Meghatottan nézte el Erzsike ezt a napról-napra ismétlődő jelenetet, míg egyszer különös elhatározás érelődött meg benne. Amikor az öreg úr belépett, egy kisebb súlyt vett a mérleg egyik karjára. — Nem veszi észre ügyse — mosolygott magában Erzsike kisasszony — s így egy kicsit jobban megmértem a szűkös vacsorát. Egyszer megpróbálta s attól kezdve a dolog ment simán. Az öreg úr egy kicsit elcsodálkozott, de Istenem, ki gondolt volna ilyesmire ebben a világban?

Am egy napon, mikor az öreg úr kilépett a boltajtón, egy férfi, aki tanuja volt a lejátszódo jelenetnek, rácsapott a mérlegre:

— Ön csal, kisasszony!

Erzsike zavartan igyekezett megmagyarázni a dolgot. — Lári-fári — vágott szavába a férfi — én detektív vagyok, ismerem már az ilyesmit. Vegye tudomásul, hogy följelentem.

Ezzel elment és bevágta az ajtót. A csengő percekig sírva csilingelt az ajtófélfán.

II.

— Tárgyalásra következik Hupfnagel Erzsébet ügye — szól ki az előszobába a törvényszéki szolga.

Erzsike atyja karjára támaszkodva belépett a terembe. Sokan voltak ott tabániak, a környék vevői, akiket tanukul idéztek be.

Amint a leány a bírói emelvény elé állt, csakhogy meg nem tántorodott. A bírói székből a galambösz öreg úr ült. Tekintete hideg, magatartása kimért volt. Miután kihallgatta a zokogó leányt, aki csak egyre azt hajtogatta, hogy nem akart rosszat cselekedni, előszólította a detektívet.

A férfi kemény hangon adta elő a történeteket.

... Megfigyeltem, hogy amikor egy ismeretlen vásárló belépett, a mérleg egyik karjára súlyt dobott. A mérleg így hámisan mutatott és mikor lelepleztem, a vádlott nem tagadta, hogy a súlyt szándékosan tette oda, de valami hihetetlen mesével állt elő...

A bíró reszkető kezével végigsimította homlokát.

— A tettenérés nyilvánvaló esete — szól közbe érces hangon a vádat képviselő ügyész.

A tanúk egyöntetű vallomása szerint kizártnak vehető, hogy a becsületes apa mindig becsületesnek bizonyult gyermeke család követelt volna el. A védő ékes szavakkal hivatkozott a vallomásokra és ezeket a ténybeli vallomásokot szegezi védencének makacs magatartásával szemben, aki még neki sem adott magyarázatot érthetetlen cselekedete felől...

— Nincs mit magyarázgatnia. Tettenérték! — hangzott a ügyész.

A bíróság visszavonult. Néhány percig kínos csönd nehezült a tárgyalóteremre. Kiszáratva ismét nyílt az ajtó és a bírók bevonultak. Mindenki fölállott.

A bíró a vádlott Hupfnagel Erzsébet szemébe tekintett: — Kihirdetem az ítéletet. A bíróság az elhangzott vallomások alapján s ezeknek a vádlottra nézve kedvezően tett megvilágítása ellenére, a följelentést tevő detektív tagadásba nem vett tettenérését tényként volt kénytelen elfogadni, miért is Hupfnagel Erzsébet bűnösnek mondja ki...

A bíró hangja itt megcsuklott, szeméből két könnycsepp pergett alá.

A padsorokban összesűgtak az emberek:

— Sír a bíró...

III.

Másnap, amint a törvényszék elnöke hivatalos munkáinak elintézéséhez látott, az elébe készített aktacsomó leg-tetején egy kérvény feküdt:

N. N. törvényszéki bíró kérelme azonnali nyugalomba helyeztetése tárgyában...

A „FALUSZÖVETSÉG“ HIREI

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a Faluszövetség sorsjegyeit ajánlja tagjainak.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a Faluszövetség sorsjegyeinek népszerűsítése érdekében a következő körlevelet intézte tagjaihoz:

«A velünk rokonirányú Faluszövetség az egész ország gazdaságát szociális, kulturális és gazdasági érdekeinek előbbrevitelén, minden méltánylást megérdemlő buzgalommal, sok eredménnyel, fáradhatatlanul dolgozik.

A Faluszövetség önzetlen munkálkodását minden érdekelt ténylező kell, hogy megértő bizalommal fogadja és támogassa. A kormány is értékelve ezt a hazafias, nemzetmívelő és közhasznú tevékenységet, a szövetséget ezúton is támogatni óhajtva, mezőgazdasági sorsjáték rendezésére adott engedélyt.

Jól ismerve a Faluszövetségnek a gazdasági élet érdekében kifejtett tevékenységét s annak fokozását igen kívánatosnak tartva, ezt az akciót különös melegséggel ajánljuk tagjaink figyelmébe és kérjük, hogy a megküldött sorsjegyeket annál is inkább megtartani sziveskedjenek, mert ezzel nemcsak a szövetség céljait támogatják, hanem eltrőleg a most burjánzó sorsjegyakiből, melyek hatszázertől egy millióig terjedő sorsjegyből, egy-két főnyereménnyel kívül értéktelen és mire sem használható nyereményeket sorsolnak ki, a Faluszövetség mindössze kétszáz ezer darab kibocsátott sorsjegyével igen könnyű eshetőségek mellett csakugyan nagyon értékes, olyan gazdasági gépekhez és felszerelési tárgyakhoz juthatnak, melyek a gazdasági életben szükségesek és gyakorlatilag használhatók.

Zászlót szentelt a Faluszövetség Szelevény-Tiszán.

Lélekemelő ünnepségek keretében szentelte föl a Faluszövetség szelevény-tiszaréti fiókja zászlóját, eleven tanubizonyosságul annak, hogy az Alföld elzárt tanyái világa is megmozdult, sorompóba lépett érdekeinek fölkarolása végett. Soha nem látott lelkesedéssel sorakoztak föl a tiszaréti gazdák a szövetségi gondolat mellé, mert tőle várják a gazdaságilag erős falu megeremelését. A zászlóanyai tisztet özv. Balogh Ivánné földbirtokos töltötte be, aki a falu népének minden jóindulatú megmozdítását nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is a legmesszebbmenő módon támogatja. A Faluszövetség részéről Szekeres László dr. főtitkár jelent meg a megkapó ünnepségen. A község házáról hatalmas menetben indultak el a szövetség tagjai a fölszentelendő zászló alatt Lekniczky Imre zászlótartó, Zakó Dezső főjegyző, Tóth József tanító, fiókzsövetségi titkár, Szántó János községi bíró, Kelemen Iván, Klár Kiss Máttyás vezetésével a templomba, ahol Matkovits Sándor plébános az ünnepélyes nagymise alatt nagyhatalmú beszéd keretében fölszentelte a zászlót. A szertartást díszgyűlés követte, melyen Zakó Dezső főjegyző lendületes megnyitót mondott, majd Szekeres László dr. főtitkár méltatta a zászló jelentőségét, végül Vitéz Kois Máttyás szőlőt a leventékhez s figyelmeztette őket arra, hogy a zászló alatt őseink vagy gyűzők, vagy meghalni szoktak. A gyűlés után a jelenlevők a tanyákra mentek, ahol Lekniczky Imre zászlótartó fogadalmi szavak kíséretében átvette az új zászlót.

Kultúrház Rákócscsabán, mely a Hangya támogatásával most készült el.

Uj utca Mátraszőlősn, melyet az új házhelytulajdonosok építettek.

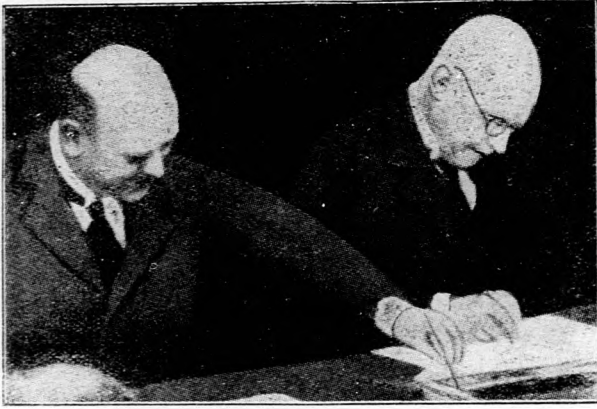
Gazdasági előadások Baranyamegyében.

A Baranyamegyei Gazdasági Egyesület, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara, a pécsi Erzsébet-Egyetem a Faluszövetség támogatásával december 4-től kezdve gazdasági és kulturális előadásokat rendez az összes baranyamegyei községekben. Eddig Szászváron, Alsómocsolán, Bikalon, Mágocson, Ráckozáron, Nagy-hajmáson voltak előadások, amelyeken az időszerű mezőgazdasági kérdésekről Förster Jenő, a Gazdasági Egyesület alelnöke és Toldy Zsigmond titkár, a gazda- és agrárszociális szervezkedésről pedig Radnóti István, a Faluszövetség titkára tartottak nagyszerű előadást. Vasárnap, december hó 6-án, Mágocson nagygyűléses kultúrest volt, melyen a pécsi egyetem előadója: Niederecker Gáspár dr. tanárségét egészségügyi előadást tartott.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Erdemes-e Nova szőlőfajtát termesztetni, mert az Ottelló is csak sínylődik, a hazai fajta pedig elpusztul a földemen? (B. L., Bajna.) — **Felelet.** A Nova szőlőfajta telepítése az 1923 XLII. törvénycikk értelmében tilos. Hogy milyen vesszőfajta lenne jó, azt csak talajvizsgálat alapján lehetne megállapítani, amelyet az Ampelológiai Intézet (II. ker., Debrői-út 15.) végezhetne el. Miután az említett talaj az Ottelló sem felel meg, a földművelésügyi minisztérium szőlészeti és borászati főosztályának nézete szerint valószínűleg a talaj meszes volta az oka. Ebben az esetben Solonis Riparia vagy Riparia Berlandieri vessző, illetve oltvány lenne jó. Ha ilyen oltvány, illetve vessző nincs, lehet kísérletezni az európai fajták bármelyikével, azonban akkor szénkénegeznie kell.

Kérdés. A földreformtörvény szerint én is földhöz jutottam. A haszonbért befizettem ötnegyed évről számítva. Most az adóügyi jegyző úr kihirdette, hogy mindenki köteles kataszteri holdanként tíz aranykoronát, vagyis 145.000 papirkorona adót fizetni. Behajtható-e ez az összeg? (Egy régi hű olvasó, P. S.) — **Felelet.** Nem értjük pontosan, mit kérdez. Amennyiben a földadó mérvére nézve tudakozódik, közöljük, hogy a földadót a folyó év második felére, illetve második felétől kezdve — egyelőre — a következőképpen állapítják meg: A kataszteri tiszta jövedelem 17 százalékkal megnagyobbított összegének 15%-a az évi földadó aranykoronában. Ezt az aranykorona összeget úgy számítják a papirkoronákra, hogy megszorozza 14.500-al. Egyeses állami adók: a földadó, házadó, kereseti adó, társulati adó, jövedelem és vagyonadó. Tanárok, tanítók, művészek, lapszerkesztők, ügyvédek, bírák, közigazgatók, orvosok, mérnökök, gyógyszerészek, bányászok, erdészek, gazdászok, gazdatisztek és állatorvosok egyeses állami adója kétszeresen számítatik. A legtöbb adófizető képviselő tagokat (virilistákat) minden évben kiigazítandó névjegyzék alapján az általuk fizetett egyeses állami adók összege nagyságának sorrendje szerint választják ki.

Luther német kancellár aláírja a lacarnói szerződést.

Mellette Stresemann német külügyminiszter ül.

Kérdés. Egymilliárd hány millió? (Hü előfizető.) — **Felelet.** Egymilliárd ezer millió és számmal így írjuk: 1.000.000.000.

Kérdés. 1. Hol tanulhatok ki sofförnek? 2. Háromszobás lakószobám van, amelyet családommal használok. Kell a házadon kívül kincstári házhasznónrészeseidet is fizetni? (Ifjú Sz. J., Nagyaty.) — **Felelet.** 1. A m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-körút 6. szám alatt) van az állam által rendezett sofförtanfolyam. Válaszbélyeges levélben forduljon az intézet igazgatóságához. 2. Kincstári házhasznónrészeseidet kell fizetnie, mert ez alól csak azok az épületek mentesek, amelyek egy vagy két lakrészből állanak és azokat a tulajdonos és a családja maga használja.

Kérdés. 1918-ban bankban elhelyezett 10.000 korona összegű értékű betétem mennyit fog érni az új pénz szerint? (D. Sz., Kovácsvágás.) — **Felelet.** A valorizációs törvényjavaslat a bankbetéteket kivézi a valorizáció alól és ennek alapján a betett 10.000 korona az új pénz szerint 80 fillérré ér.

A kiadóhivatal üzenetei. (K. J.) «A sors útjai» című regény kötetben még nem jelent meg. Amikor kötetben kapható lesz, lapunkban hirdetni fogjuk. — (L. M.) A «Vasárnap» gyönyörű naptárát karácsonyra fogjuk megküldeni előfizetőinknek.

Üzenet a sorsjegyekről. (Sz. J., ref. lelkész.) Mentő-sorsjegyei nem nyertek. — (Több érdeklődőnek.) Több ízben közöltük már, hogy a Faluszövetség mezőgazdasági sorsjátékának húzását december hó 31-ére halasztották és a nyertes sorsjegyek számát lapunk közölni fogja.

Üzenet a könyvrendelőknök. Balanyi: Világtörténelem 54.000 korona, Sréter: Összeomlás az albán arcvonalon 32.000 K. E könyvek árában már a postaköltséget is beleszámítottuk. A pénzt előre kell beküldeni. Kiadóhivatalunk könyvsztyálya útján minden könyvet meg lehet rendelni. Wells: A világ története, füzve 98.000, kötve 105.000 K, Marczali: Nagy képes világtörténet (12 kötet) 2.100.000 K, Tolnai: Világtörténet (10 kötet) 500.000 K, Tolnai: Világlexikon (8 kötet) 560.000 K, Sven Hedin: Rejtélyes India 200.000 K. Ezekhez még a postaköltség is járul, amelyet utánvételez a kiadóhivatal.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Felavatták a Szegedi Népfőiskolások Széchenyi Szövetségének székházát.

A Széchenyi-szövetségek legnagyobbika, a Szegedi Népfőiskolák Széchenyi Szövetsége, december hó 8-án avatta föl székházát Glattfelder Gyula csanádi püspök nemeslelkű, megértő áldozatkészsége folytán. A főlavató ünnepségen Schandl Károly államtitkár, a Széchenyi-szövetségek országos elnöke is részt vett, Koszó István államtitkár, Perlaky György és Szakács József nemzetgyűlési képviselők társaságában. Az ünnepséget szentmise előzte meg, amelyet Glattfelder Gyula püspök mondott. Innen a közönség átvonult az új otthonba. Az ünnepi beszédet Glattfelder Gyula püspök mondotta. Rámutatott arra, hogy a tudás csak lelki nagysággal és erkölcsi erővel párosulva tud maradandó

eredményeket és értékeket teremteni. Minden polgári erénynek betetőzése az istenes gondolkodás. A püspök ezután fölszentelte és megáldotta a szegedi Széchenyisták otthonát, majd Schandl Károly államtitkár a szövetség nevében mondott köszönetet a püspök áldozatkészségeért, és azt hangsúlyozta, hogy a tudás a leghatalmasabb fegyvere ma a magyar nemzetnek s ha nem gondoskodunk arról, hogy ifjúságunk megállja helyét e téren is, hiába beszélünk arról, hogy ezt az országot kereszténnyé és magyarrá tegyünk. Széchenyi szelleme tanítja, hogy meg kell becsülni a kisembert, aki a maga helyén a kötelességét teljesíti. Széchenyi mondta, hogy a szabó, a kovács és mindenki csak akkor lesz értékes tagja a társadalomnak, ha szent meggyőződésévé váltik, hogy az ország boldogulása az ő munkájától függ. A főlavató ünnepség befejezése után a szövetség tartott közgyűlést, melyet Schandl Károly államtitkár nyitott meg. Beszédében óvatosságra intett az elégedetlenséget szítókkal szemben, mert ennek mélyén mindig a kommunista propagandát láthatjuk meg. A nemzet ma a szenvedések korát éli, de ha élni akar, el kell bírnia ezeket a szenvedéseket. Tartsuk magunktól távol a csüggedést, a visszavonást és elégedetlenséget, mert csak egységes és erős lélekkel építhetjük föl az országot és menthetjük meg a nemzetet. Ezután a közgyűlés Csizsar István elnök évi jelentését s a többi jelentést elfogadta, majd Koszó István államtitkár záróbeszédével végződött a közgyűlés. Ezután a szövetség nevében Schandl Károly államtitkár megkoszorúzta Széchenyi István gróf szobrát.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányának évről-évről gyűlése.

December hó 10-én tartotta az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányára évről-évről ülést Almássy Imre gróf elnöklete alatt, aki megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy az agrárpolitikának számos sorsdöntő kérdése ma még mindig megoldásra vár, ami nemcsak egy természetnek, hanem az egész közgazdaságnak kára. Ilyen kérdések az értékesítés, az adózás és a mezőgazdasági hitel. Ezután Koós Mihály igazgató tette meg jelentését a kamarának az évi működéséről. Sürgette a földreform végleges likvidálását, ismertette a tőzsdei határidőbizlet tárgyában folyó megbeszéléseket és szükségesnek mondta a mezőgazdaságnak a kereskedelemmel való együttműködését. Marschall Ferenc dr. helyettes igazgató jelentésében különösen a kereskedelmi politikai kérdésekkel és a kereskedelmi szerződések ügyével foglalkozott. Megállapította, hogy a kormány e tekintetben minden lehető megtette. Főhívta a figyelmet a transito átváltásra s a szállítmányok kikészítési akcióinak veszedelmes voltára, majd sürgette, hogy a mezőgazdaság teherviseléséről pontos adatok szereztessek be, melyeknek segítségével kézzelfoghatóan cáfolható az a vád, mintha a gazdák nem vennének részt a közterhek viselésében. Bernáth István a kereskedelmi szerződéseknek a kölcsönösen megengedett szabad ingatlanvásárlására vonatkozó záradékait nehézményezte, mint amelyek ma súlyos következményekkel járhatnak. Vásáry József a földreform befejezésével kapcsolatos földzsora ellen kívánt intézkedéseket, Rácz Lajos dr. a vetőmaghitelek visszafizetésének meghosszabbítását óhajtja. Bottlik József és Krudy Ferenc a közveti hitelszövetkezetek részére sürgette a jegybank közvetlen hitelfolyosítását, Purgly Emil pedig a gabonahatáridőbizlet és a fedezetlen határidőbizlet között kíván éles határt szabni. Holtscher Károly az adóelőszámok bizottságának a pénzügyminiszter által való utasításait kifogásolta és a dohánytermesztés érdekében sürgette megfelelő hitelakciót. Végül Staub Elemér beszámolt a MÁV vezetésével tarifakezdemények érdekében folytatott tárgyalásokról.

Az OMGE közgazdasági szakosztályának ülése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület rendezésében lefolyt gazdahetet az OMGE közgazdasági szakosztályának ülése nyitotta meg, december hó 6-án. Hadik János gróf bevezető szavai után Buday Barna ismertette azokat az adatokat, amelyeket az OMGE a földreform során az új tulajdonosok kezébe jutott földek megmivéléséről és az új kisbirtokosok gazdasági helyzetéről összegyűjtött. Az előadó megállapítása szerint a kiosztott telkek egy részén serény építkezések folyik, azonban a kiosztott házhelyek nagy része még mindig beépítetlen. Az építkezések az összes telkeken nem is indulhatnak meg bizonyos hitelművelési beavatkozások nélkül, amelyek révén a kisvagonú vagy egész vagyontalan emberek olcsó építkezési költsékhöz juthatnak. A régi törpebirtokosok, akik kiegészítésként kaptak földet, kielégítően gazdálkodtak, mert a földmivéléshez szükséges eszközökkel rendelkeztek, azonban azok, akiknek sem vagyonuk, sem felszerelésük nem volt, nem tudták csak idegen fogatos erő fölhasználásával megindítani a termelést. De olyan aránytalan ellenszolgáltatásokat fizettek az idegen munkáért, hogy a fuvarosgazdáknak valóságos robotosaivá váltak. A jövődő legfontosabb feladata tehát kétségtelenül az, hogy a földhöz jutott kisemberek ezreit egyéni boldogulásukban támogassák s a kiosztott földeknek a termelési foly-

tonosságot biztosítani igyekezzenek. Ezután Hadik János gróf emelkedett szólásra. Hangsúlyozta, hogy a birtokososztálynak azok a tagjai, akik az OMGE-ben a földreform kérdéséhez hozzászóltak, sohasem foglaltak el olyan álláspontot, mely a földreform elgáncsolásával értelmű. Itt mindig csak azt hangsúlyozták, hogy egészség, céltudatos, megfelelő keretek között mozgó földreformra van szüksége az országnak. Kifogásolja, hogy a megváltást szenvedő birtokososztály késedelmesen jut földje ellenértékéhez és a földreformeljárások elhúzódása következtében állandósított bizonytalanság a föld értékének leromlására és hitelképességének megromlására vezetett. Komoly mértékű, és ami fő, olcsó mezőgazdasági hiteltől és a föld reális értékének helyreállításáról csakis a földreform teljes befejezése és az ingatlanforgalmat korlátozó rendelkezések teljes megszüntetése után lehet beszélni. A földhöz jutottak szenvedő alanyai lettek a földosztásnak, mert földjük lekötötte őket annyira, hogy más kereset után nem nézhettek. A legkomolyabban föl kell karolni a falusi kislakásépítés kérdését és csak helyeselni lehet a kormánynak azt a törekvést, amely a falusi kislakások építésének támogatását célozza. Hadik gróf beszéde után hosszú vita indult meg, majd Mutschenbacher Emil az agrárpolitikai és agrárhírszolgálat újjászervezéséről tett jelentést. December hó 7-én az OMGE tagjai a budapesti áru- és értéktőzsdét látogatták meg, ahol a társaságot Frey Kálmán, a tőzsde alelnöke kalauzolta.

Az OMGE közgyűlése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület folyó hó 8-án tartotta meg ez évi rendes közgyűlést a gazdatársadalom nagyarányú részvétele mellett. A közgyűlést Somssich László gróf, az OMGE elnöke, nyitotta meg, aki elsősorban nagy alaptörőjéről: Széchenyi Istvánról emlékezett meg, majd rátért az 1925. év gazdasági eredményeire. Megállapította, hogy az idén szembetűnő különbségeket lehetett látni a már belteresebben kezelt gazdasági vidékek és azon földek között, amelyek még most is fölületes művelésben részesülnek. A magyar Alföld úgy állattenyésztési, mint talajművelési szempontból elmaradt az ország nyugati részének kultúrájától. Arra kell tehát törekednünk, hogy az Alföld kulturális színvonalának emelésével a termelést ott is a nyugati államok színvonalára emeljük. A mezőgazdasági hitel kérdésében elismeréssel emlékezett meg a kormány kezdeményezéséről, de sajnos az összeg csekély és a kamat magas, úgy, hogy a hitelek csakis régebbi, még terhesebb hitelek törlesztésére lehet felhasználni. A rövidlejáratú hitel leszámítolási kamatlába pedig még mindig igen magas. Végül a birtokreform végleges befejezését sürgette. Ezután a földművelésügyi miniszter képvisletében megjelent Mayer Károly helyettes államtitkár miniszterének üdvözlését tolmácsolta azzal, hogy a fölhangzó agrárpanaszokat és kívánásokat előtte híven fogja tolmácsolni. Majd az elnök indítványára a közgyűlés üdvözölte Dessewffy Aurél grótot, a magyar gazdatársadalom egyszerű munkását nyolcvan éves születésnapja alkalmából és a közgyűlés az elnök indítványára elhatározta, hogy Buday Barnát gazdasági és tróli érdemeinek méltó elismeréseként aranytollal tünteti ki. Buday Barna meghatottan mondott köszönetet a kitüntetésért. Balogh Elemér, Elek Ernő, Kégl János és Dóry Frigyes felszólalásai után Szilassy Zoltán igazgató terjesztette elő jelentéseit, mely szerint az egyesületnek 8180 tagja van, akik közül 3993-an megszállt területen laknak. Az indítványok során Mutschenbacher Emil dr. háromszáz jászberényi kisgazda panaszt ismertette, melyben a kisbirtokosság adóserelmeit panaszolják föl és a kisemberek részére olcsó hitel megszerzését kéri. Meskó Pál indítványára jegyzőkönyvi határozattal értesítik őket kérésük támogatásáról. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Balogh Elemér ünnepi beszéde Károlyi Sándor gróf emlékezetére.

A gazdahéttel kapcsolatban az OMGE Károlyi Sándor gróf emlékére lakomát rendezett, melyen Balogh Elemér, a Hangya vezérigazgatója, mondott emlékbeszédet a Károlyi-serleggel kezében. Bevezető szavaiban párhuzamot vont Széchenyi István és Károlyi Sándor gróf élete és működése között, majd megállapította, hogy Károlyi Sándor gróf életének legjavát a falu megszerzésének szolgálatába állította. A gyengék védelmének s a társadalmi békének eszközt a szövetkezésben látta, amely képessé teszi a tömegeket magasabb feladatok megoldására. Széleskörű tevékenységéhez éles szemmel választotta meg munkatársait. György Endre, Hajós József, Bernát István, Darányi Ignác és Meskó Pálban megtalálta azokat a férfiakat, akiknek támogatásával a maga elé tűzött feladatokat megoldotta, aminek élő tanu-

bizonyosságai a Magyar Gazdaszövetség s a nagy szövetkezeti központok. A nemzet azzal rohátná le a legméltóbban háláját és kegyeletét nagy fia iránt, ha érdemeit — épügy, mint Széchenyiét — törvénybe iktatná. A szónok ezután részletesen ecsetelte a veszett háború erkölcsi és anyagi következményeit. Ma már mindenki beismeri azt a régi igazságot, hogy egy agrárszág életfeltétele attól függ, képes-e a mezőgazdaság termésfőlölségét megfelelő áron értékesíteni vagy sem? Mindenekelőtt helyre kell állítanunk az egységes, politikamentes agrárfrontot, mert csak ez képvisel erőt és tudja érvényesíteni akaratát. A fejlődés súlypontját vissza kell helyezni ismét a mezőgazdaságra. Az életképtelen iparágak védelmével föl kell hagyni és egy természetes alapon nyugvó, életképes ipar mellett, a mezőgazdaság részére kivitelű lehetőségekről kell gondoskodni. A szövetkezeti központokat kell fejleszteni s további kiépítésükkel az értékesítés kérdését megoldani. Gondoskodnunk kell továbbá a nép vezetéséről. A középosztály: a nemzet gerince, sajnos, pusztulóban van. A főúri osztály lépjen ki zárkózottságából, mert ha külön utakon jár, mint a nép, könnyen szembekerülnek egymással. Általában a birtokososztály tördődjen a néppel, egyen részt szervezkedésében, istápolja anyagi és kulturális érdekeit, ami nem oly hálátlan feladat, mint amilyennek látszik. Végül az egységes gazdafrontnak föl kell vennie a küzdelmet a Moszkvából irányított destrukcióval szemben. Ne álltassuk magunkat azzal, hogy Magyarország már átvészelt s nem forog többé veszélyben. Európa népei még mindig kótyagosak a háborútól és a győzelemtől. Tapogatózva, tántorogva mennek jobbra-balra és sohasem tudni, mikor dőlnek az áróka. Mutassuk meg mi — kegyetlen tapasztalatok töviskoronájával a fejünkön — hogy magunkba szálltunk, megtisztultunk s nem nézve sem jobbra, sem balra, mindig csak előre megyünk ama ragyogó csillag felé, amelynek neve: Károlyi Sándor gróf. A nagy hatással elmondott emlékbeszédet a hallgatóság kitörő lelkesedéssel fogadta és a szónokot hosszantartó ünneplésben részesítette.

Az OMGE tejjgazdasági bizottságának ülése.

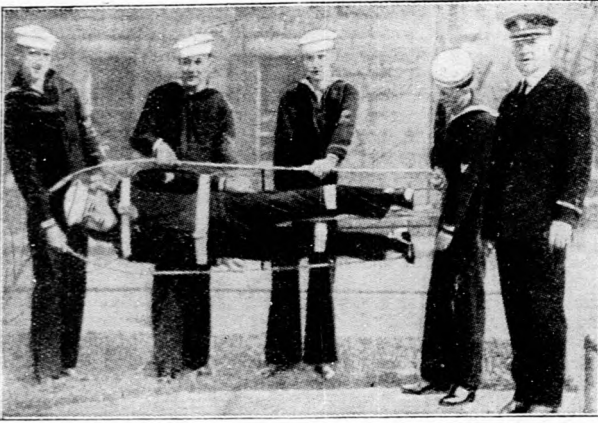
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tejjgazdasági bizottsága a gazdahét során tartott ülést Tolnay Pál, a földművelésügyi minisztérium tejjgazdasági ügyosztályának vezetője, beszámolt a nemzetközi sajtóbizottságnak berni tárgyalásáról és ismertette, hogy a nemzetközi sajtóforgalmat egyes államok tejjgazdaságaik védelmében milyen újabb, reánk nézve hátrányos, előírásokkal akarják megnehezíteni. A magyar kiküldötteknek sikerült a kedvezőtlen döntést elodáznok és a további tárgyalást lehetővé tenni. Grác Ottó rengeteg adattal és külföldi példával megvilágított előadásában tanulságosan mutatta be, hogy a legújabb egészségügyi és táplálkozási kutatások szerint nagyon fontos és más táplálékkal nem pótolható tej és tejtermékek fogyasztása Magyarországon viszonylag milyen kis mértékű és ez mindenestre közrejátszik abban, hogy egészségügyi viszonyaink nem kielégítőek és a gyermekek fejlődése és egészségi állapota sok kívánnivalót hagy maga után. Ezért javaslatot tett arra nézve, hogy a gazdaközönség a többi érdekelt tényezővel, elsősorban a népjóléti minisztériummal karöltve, tegye meg a megfelelő lépéseket a magyarországi tej- és tejtermékfogyasztás növelésére.

Nádasi és sipsokori mükedvelők.

Képünk a nádasi és sipsokori mükedvelőket mutatja be Csíte Károly «A bíró leányai» című háromfelvonásos vígjátékának fszerepeiben. A kitudónen sikerült előadást Fodor Gyula és Prékopa József tanítók rendezték.

(Beküldte Prékopa József Nyiregyházáról.)

Ujfajta sebesültszállító.

Az amerikai hadihajókat most szerelték fel a képünkön látható drótkosarakkal, melyeket betegek és sebesültek szállítására használnak.

Buday Barna távozása. Buday Barna, a «Vasárnap»-nak éveken át volt főmunkatársa s gyönyörködtette olvasóinkat írásaival. De nem csak gyönyörködtette, hanem oktatta, tanította is, tudásának kincsházából ontván az értékesnél-értékesebb cikkeket. Érzékenyen érint tehát bennünket, hogy ezt a hosszú éveken át megerősödött kapcsolatot most megszüntette s a főmunkatársi állásról lemondott. Amikor itt búcsút veszünk tőle, hálánkat, köszönetünket fejezve ki eddigi nagyértékű munkásságáért, engedje meg remelnünk, hogy ezután sem fogja megvonni lapunktól barátságát s támogatását, lapunk olvasóitól pedig azt az élvezetet, hogy — mikor elfoglaltsága megengedi — írásait ismét olvashatni fogják.

Beiktatták Csongrád megye új főispánját. Madarassy Gábort, Csongrád vármegye új főispánját a napokban iktatták be ünnepélyes keretek között Szentesen a főispáni székbe. A közgyűlést Cserthy Károly alispán nyitotta meg, majd küldöttség ment az új főispánért, akit a terembe léptekor lelkes taps köszöntött. Elsőnek Csongrád város polgármestere, majd Kövér Imre vármegyei első főjegyző üdvözölte a főispánt. Madarassy Gábor az üdvözlésekre válaszul kijelentette, hogy a nemzetet csak az összetartás, a válaszó és nemzeti szellem emelheti fel. A tetszéssel fogadott székfoglaló után Szedlaccsek csongrádi apátplébános üdvözölte Madarassy Gábort, majd a főispán az egyes küldöttségeket fogadta.

Októberben közel kilencezer lélekkel szaporodott a magyarság. Magyarországon az 1925. év október havában 8178 házasságot kötöttek. Az élve születések száma 19.269 volt, 1500-zal több a mult év október havában születettek számánál. Az elhalaltak összes száma 10.457, melyből 4025 hét éven aluli volt. A csesemőhalottak száma 3096 (1924 októberében 3603.) *Népességünk e hó folyamán 8812 lélekkel szaporodott*, a mult év októberében csak 5331-el. A fertőző betegségekben elhaltak száma 1646, mely szám-ból 1214 halálozás a gümőkórra esik. A többi fertőző betegségek közül legtöbb áldozatot követeltek: hasihagymáz 149, vérhas 74, roncsló toroklob 65.

A veszedelmes szalonka. A vásárhelyi pusztán — Orosháza mellett — a maga nemében páratlan szerencsétlenség történt. *Kiss Lajos munkás Ernő* nevű fiacskája a tanya körül egy szalonkát fogott, amely a nagy hidegtől megdermedve gubbasztott egy bokor alatt. A kisfiú meg akarta mutatni a madarat édesapjának, de az útközben a csőrével belevágott a kis gyermek egyik szemébe, mely azonnal kifolyt. Most a vásárhelyi kórházban ápolják a szerencsétlenül járt kisfiút.

Emlékezés a dicsőséges limanovai csatára. A Limanov Országos Emlékbizottság a limanovai dicsőséges csata 11-ik évfordulója alkalmával a régi képviselőház üléstermében emlékkünnepet rendezett, amelyen megjelent József királyi hece, *Augusta és Magdolna* királyi hercegnők, *József Ferenc* királyi herceg és *Anna* királyi hercegnő, *Vass József* népjóléti miniszter, *Scitovszky Béla*, a nemzetgyűlés elnöke, *bücsi Janky Kocsárd*, a honvédség főparancsnoka és a katonai és polgári társadalm sok más előkelősége. Az emlékkünnep legmeghatóbb része az a jelenet volt, amikor a limanovai csatáról hozott földet tartalmazó szelencét elhelyezték az ereklyetartóban. A magyar vérel megszentelt földet József királyi herceg zárta le az ereklyetartóba, gyönyörű szavak kíséretében. «E hősvér áztatta maroknyi szent föld — mondotta többek között — új vérszerződésre szólít fel minden élő honfit és szent esküre, hogy méltók leszünk e hősk hagyományához, hogy életünk és vérünk ezeréves szent hazánknak legyen szentelve.» A lélekemelő emlékkünnepély a Himnusz elének-lésével ért véget.

Hangay Sándor új verskötetei. *Hangay Sándornak* két verseskötetet jelent meg: *A világháború nótáskönyve* és *Csaba útján csillag porzik* cím alatt. A világháborúban születtek e versek; hirdetői, megénekelői a magyar vitézségek, bátorságnak, önfeláldozásnak, kifejezői sok elgondolásra mélyenget reménynek. A háború elmult s vele a sok tündéralom. Nem maradt más, mint a sivar való, a gondokkal tele élet. Aki szereti visszaálmadni az elmékeket, aki szívet beletemetkezni a hősi idők fényébe, olvassa el ezeket a verseket. A két kötet az Arany János irodalmi és nyomdai r. t. kiadásá. Mutatványul mai számunkban közöljük belőle *Ima a Szereth partján* című költeményt.

Borzalmas családirtás a fővárosban. Borzalmas családirtás történt a fővárosban: a Nádor-utca 28. számú házban *Hajdu Gyula* volt csendőrszázados felesége leugrott a negyedik emeletről és meghalt. A házbeliak megdöbbenve futottak fel Hajduék lakásába s ott borzalmas látvány tárult szemük elé. Az egyik szobában nagy vértócsában, átlőtt fejjel és átvágott nyakkal feküdt *Hajdu Gyula*. A másik szobában vérbeborultan, lött sebekkel, eszméletlen állapotban találták *Hajdu* három gyermekét, a tizenöt éves Katót és a kisebb Juliskát és Andort. A kiszállott rendőri bizottság több levelet talált a lakásban. Az egyik levél a rendőrséghez szolt s elmondta, hogy *Hajdu* a feleségével egyetértve követte el rémes tettét, hogy «megmeneküljenek a szegény és anyagi tönk elől». A nyomozás kiderítette, hogy *Hajdu* kis vendéglőt rendezett be s megállapodott egy főpincérrel, akitől tizenöt millió koronát vett fel. Az üzlet azonban nem vált be, *Hajdu* anyagi zavarok közé került s a tizenötmilliót sem tudta visszafizetni a pincérnek, aki feljelentéssel fenyegetődzött. *Hajdu*, aki súlyos ideg bajban szenvedett, ebben a helyzetben végtetes tette határozta el magát: kiirtja családját. Lefektette gyermekeit s mikor azok elaludtak, három lövést tett rájuk, azután magával vegzett, felesége pedig leugrott az emeletről. *Hajdu és felesége azonnal meghaltak, a két kisebbik gyermek két nappal később — anélkül, hogy eszméletüket visszanyerték volna — kiszervekedt.* *Hajdu* Kató valószínűen sikerül megmenteni az életnek, de az orvosok megállapították, hogy a szerencsétlen leány mindkét szemvilágát elvesztette. A tragédia áldozatai iránt óriási a részvétel.

Külötte a szereplőtársa szemét. A besztercebányai kereskedelmi akadémia növendékei Mikulás estjén műkedvelő előadást tartottak. A kulisszák mögött *Gurka Kálmán* harmadéves növendék a szerepéhez tartozó vadászfegyvert ráemelte *Charbuska* Rózi négyedéves növendékre. A vaktöltéssel töltött fegyver elsült és az egész fojtás és puskara a leány jobbszemét találta. A szerencsétlen leány szeme rögtön kifolyt. Eszméletlen állapotban szállították kórházba.

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgőncím:
Wilford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szikekék, fűkaszálok, burgonya kieszedő, körfűrész berendezés.

Magyarország szépségeit filmen ismertetik meg a világgal. Az Országos Közművelődési Tanács leíratot intézett Debrecen városához, melyben a város vezetőségének támogatását kérte nagyszabású propaganda-akciójához. A Tanács ugyanis mozgófényképek révén akarja megismertetni Magyarországot történelmét, helységeit és természeti szépségeit nemcsak az ország lakosságával, hanem a külfölddel is. Debrecen városáról szintén film készülne, amely a városnak és környékének nevezetességeit örökíti meg. A városi tanács a minap tartott ülésén az ajánlatot elfogadta, úgy hogy Debrecenről rövidesen el fog készülni az első propaganda-film.

Aki csak három év múlva tudta meg, hogy milliárdos. *Hódmezővásárhely* város hivatalos kézbesítője háromévi keresés után véletlenül bukkant rá özvegy *Szöllősiné Kis Rozália* mosónőre, akit évek óta azért keres, mert hagyatéki idézést kellett volna neki kézbesíteni. Szöllősinének már évekkel ezelőtt elhalt az Amerikában nagy vagyon gyűjtött *Kis Borbála* nevű nagynénje, aki minden földjét, pénzét, ékszerét a mosónőre hagyta. Az egész vagyon körülbelül két milliárd korona értékét képvisel s a legnagyobb része kunsági televényföld. Szöllősiné hagyatéki ügyében az eljárást, miután az örököszt végre megtalálták, megindították. A szegény mosónő karácsonyra már átveheti kétmilliárdos vagyonát.

Négy évi raboskodás után fölmentés. A zalaegerszegi törvényszék még 1921-ben tizenkét évi fegyházra ítélte *Tóth János* gazdálkodót, mert a vád szerint 1921 nyarán egy este vadászfegyverével megölte özv. *Orbán Mihály* német és megsebesítette *Bella Gyulánét*. Az ítélet, melyet a tábla tizenöt évi fegyházra emelt föl, a Kurián jogerős lett és azóta *Tóth János* a *soproni fegyházban töltötte büntetését*. Az elítélt azonban fogsága alatt állandóan hangoztatta ártatlanságát, ami a fogházigazgatónak föl-tűnt. Új védője nyomozást kezdett és olyan adatokra bukkant, melyeknek a nyomán a törvényszék elrendelte az újrafölvételt. A zalaegerszegi törvényszék most tárgyalta az ügyet, miután *Tóth* már négy évet eltöltött a fegyházban. Harmincöt tanut, köztük számos újat is kihallgattak. A törvényszék teljes egészében megsemmisítette a korábbi ítéletet és a védelem által beterveztett új bizonyítékok alapján *fölmentette Tóth Jánost, akit azonnal szabadlábra is helyeztek.*

Modern ejtőernyő.

Freri, olasz repülő szerkesztette. Az ernyővel számos esetben kiugrott repülőgépből és mindannyiszor sértetlenül ért a földre.

Ötvennégyórát töltött egy orosz tiszt tizenöt fokok hidegben a vonattengelyen. Hirnev lovasok voltak a kozákok, most pedig egy kozák tiszt különös bravurral növelte a kozákok hírnevét. A *palánkai* állomáson, a keleti expresszvonaton, avasutasok két kerék között, a tengely feletti rúdhöz szíjazva egy halottnak látszó, orosz tiszt egyenruhát viselő férfit pillantottak meg. Amíg ezt bejelentették a főnökségnek, a vonat elindult. Telefonáltak *Robja* állomásra, ahol megállították a vonatot s kiszedték a megdermedt kozák tisztet. Az előhívott orvos hamarosan eszméltre térítette a különös utast, aki erre könyörögni kezdett, hogy vigyék vissza a kerekek közé, mert másnapra *Konstantinápolyban* akar lenni. Kérését természetesen nem teljesítették, hanem mindenekelőtt enni adtak neki és meleg ruhát szereztek számára. A tiszt később elmondotta, hogy *Konstantinápolyba* akart jutni, hogy onnan *Oroszországba* hajózzék. Pénze azonban nem volt s így *Párisban felszíjazta magát a Simplon-expressz kerekéi közé. Felöltö nélkül ötvennégy órát töltött tizenöt fokok hidegben a vonat alatt s ezalatt az idő alatt sem nem evett, sem nem ivott.* A rettenetesen elcsigázott kozák tisztet kórházban ápolják.

Korcsolyázás vitorlával.

Ezer aranykoronáért ajánlották fel Petőfi egyetlen fényképét a Nemzeti Múzeumnak. *Czifra Gyula* aradi mozdonyvezető ajánlatot tett a Magyar Nemzeti Múzeumnak, hogy ezer aranykoronáért eladja a birtokában lévő eredeti *Petőfi-fényképet*, amelyen *Petőfi* sajátkezű aláírása is rajta van. A fénykép 1849-ben *Segesvárott* készült, valószínűleg közvetlenül a költő halála előtt s *Kossuth-dolmányban*, szűk nadrágban és csizmában, egy székelő ládán ülve ábrázolja a világ legsodálatosabb lelkű költőjét. *Czifra Gyula* elmondotta, hogy a fényképet keresztapja kapta attól a székelő gazdtól, akinél *Petőfi* 1849-ben *segessvári tartózkodása* alatt lakott. A *Petőfi-arcképről*, amely a lánglelkű költő egyetlen fennmaradt fényképe, szakértők megállapították, hogy kétségtelenül eredeti.

Magyar ember honosítja meg Palesztinában a méhészetet. Mikor az oláhok megszállták *Erdélyt*, *László Márton* ikldői járásbíró is kiüldözték állásából. *László* már régebben, még járásbíró korában is, gazdálkodott. Nyugdíjazása után teljesen a gazdaságának élt, de különösen a méhészetet művelte. Olyan fáradhatatlan szorgalommal dolgozott méhészetében, hogy pár év alatt nemcsak *Erdélyben*, hanem az oláh királyságban is a legelső méhész-szakértő lett. Több kiállításon az első díjat nyerte. Híre eljutott *Londonba* is, ahol a *Rothschild-csoport* érdeklődését is fölkellette. Ajánlatot tettek neki, hogy *Palesztinába* vezesse be a méhészetet. Az ajánlat anyagiakban is nagyon kedvező volt, azért *László Márton* el is fogadta s már el is utazott *Londonba*, hogy a szerződést megkösse.

Dicséret az Ecclesiának. Harangművek R.-T. tek. Igazgatóságának, Budapest. . . S most, midőn a tek. Igazgatósággal szemben fennálló pénzübeli tartozásunknak eleget tettünk, fogadjja őszinte, hálás köszönetemet a tek. Igazgatóság azon előzékenységeért, mellyel lehetővé tette a két harang beszerzését s fogadjja gratulációmát a szállított harangokért. Nem tagadom, nem kis aggodalmak között kötöttem meg az egyességet s époly érzelmek között vártam augusztus hó 15-én a harangok megszólalását. De mikor a délutáni órákban a «Szent Szív» D¹ harangja megszólalt, gyönyörű, szívet, lelket lebilincselő hangjával, hatalmas muzsikájával: megszűnt a félelem, felsőhajtottam: «Hála Istennek». Gyönyörű templomunk újból dómhá lett, elfeledjük árvaságunkat, elfeledjük, hogy falun vagyunk. Nem fogok a harangok zenei méltatásába bocsátkozni, csak egy laikus bírálatot! Delet harangoztak. Hivatalomban egy idegen volt. Elvégezzük az «Angelust». Aztán utána az idegen ezt kérde: «Hány haranggal harangoznak?» Így — bár a tervezett harangnégyesnek csak a szélső keretei vannak meg, t. i. a D¹ és H¹ — muzsikájukkal úgy kitöltik a nagy házgot, hogy még a kevésbé érzékeny fül is öt hangot élvezhet. A harangok intonálása tiszta, zenei hatása a torony közelében épen úgy érvényesül, mint a kilométeres távolságban; harangozáskor nem hallik ki a nagy koppanás, hanem szépen beelőlvad az ütő munkája a harangok együttesébe. Fogadjja épen ezért a tek. Igazgatóság a szállított harangokért legőszintébb gratulációmát. Kítünő tisztelettel: *Sárpáthy Ferenc* s. k. plébános.

Zongorapárba ötveneg órán keresztül. Amerika a lázas munka földje, mégis sok mindenre kerestek ott az emberek. Két amerikai, *Burt* jamestowni és *Banera* baltimorei zongoramester például zongorapárba vitt a napokban. A két zongorista azon vezett össze, hogy ki a zongorázás marathoni hőse, vagyis ki tudja egyfolytában tovább döngötni a billentyűket. Végül is elhatározták, hogy párba vitték, helyesebben játszanak. Óriási érdeklődés mellett ment végbe a zongorapárba Baltimoreban és *Burt* lett a győztes. *Ötveneg óráig és kilenc percig játszott pihenés nélkül*, míg ellenfele néhány perccel azelőtt kidőlt. Egyszerűen lefordult a székről. *Burt* még játszott néhány percig, aztán teljesen eleségázza abbahagyta a játékot. Halottsápadtan fogadta a közönség gratulációit; ő lett a zongorázás marathoni hőse.

A vásárok szaporítását kéri több község. Több alföldi község a vásárok szaporítását kérte a kereskedelmi minisztériumtól, hogy a nyomasztó gazdasági viszonyok mellett egy kis életet vigyenek a községekbe. Legújabbban *Csongrád*, *Szentés* és *Endrőd* fordultak ilyen kérelemmel a minisztériumhoz.

A csongrádi bombapor vádlottait a kuria is felmentette. A csongrádi bombarobbanás vádlottjait tudvalevően úgy a törvényszék, mint a tábla fölmentette, a sértettek semmisségi panasza folytán azután a kuria elé került az ügy. A legfelsőbb bíróság elutasította a bejelentett semmisségi panaszokat és ezzel a *felmentő ítéletet jogerőre emelte*. A kuria ítélete általános megnyugvást keltett a megfelelő elégtételtől szolgál az ártatlanul gyanúsított *Simkó* Lászlónak, *Bölny* Miklósnak, *Fülöp* Andornak, *Piroska* Györgynek és *Jánosnak*, valamint *Sági* Jánosnak és *Rökusnak*.

Egy örült rémtette. Egy örült algiri ember borzalmas öldökléséről jött jelentés *Bordeauxból*. A gyilkos, aki egy szőlőben lakott, becsengette magához a szobaleányt és kisebb megbízást adott neki. Mikor a szobaleány a lépcsőn lefelé haladt, *több revolverlövést adott rá*. A leányt egy golyó sem érte, de a második lövés megbesbesítette a szálloda két tulajdonosát. A merénylet erre bezárkózott szobájába és annak ablakából tüzelni kezdett a szemközti lévő kőházra. A golyók egy pincérleányt megöltek, a kávéház három vendégét pedig könnyen megbesbesítették. Mikor be akartak hatolni a szállodai szobába, a vadul lövöldöző ember az ablakból felmászott a szálloda teteféjére és a háztetőn keresztül menekülni próbált. Több lövést adott le az utca közönségére és közben egy nőt ismét megbesbesített. Végül a rendőrök már majdnem utólrétkák a gyilkost, aki erre *önmagát lötte agyon*.

Drága kutyak-élet. Amerikában, New Ro Melleben *Clair Maxwell* gazdag könyvkiadó kutyája megharapott egy kisfiút, mire a bíróság a kutyát elpusztításra ítélte. *Maxwell* azonban elrejtette a kutyát. A bíróság erre elrendelte, hogy míg a kutya életben marad, gazdájának naponta huszonöt dollárt kell fizetnie. *Maxwell* elfogadta a bíróság újabb rendelkezését s már egy hete szorgalmasan fizeti a napi huszonöt dollárokat. A garázda kutya pedig életben marad.

Nagy vámcsalást lepletek le Budapesten. A budapesti rendőrséget újabb nagyarányú vámcsalási ügy foglalkoztatja. Az utóbbi időben egyes budapesti női szabó cégek nagy meglepetéssel értesültek arról, hogy különleges bécsi ruhákat több millióval olcsóbban tudnak egyesek megszerezni Budapesten. A női ruhakészítők szövetsége utánajárt a dolognak és rájött, hogy *több budapesti cég bécsi cégekkel összejátszik és csempészúton hoz be ruhákat*. Jelentést tett a dologról és a hatóság megindította a nyomozást. Megállapították, hogy *öt budapesti cég foglalkozott rendszeresen a bécsi ruhák becsempészésével*. Hozzávetőleges számítás szerint *ötmilliárd értékű ruhát csempésztek be* és a vám- és adóilleték elvonásával súlyosan megkárosították az államot. A csempészésben résztvevett cégek és a vevők ellen is folyik az eljárás.

Gyilkosság egy literes üveggel. *Tóth Mihály* kutasó ittas állapotban az egyik göröcsönyi pincészet mulatózó társaság tagjaiba belekötött. A társaság tagjai kituskolták *Tóthot* a pincéből, majd *Tóth* Simon huszonkétéves fiatalember utána is ment és civakodás közben *Tóth Mihályt* egy literes üveggel fejbevágták, úgy hogy az üveg eltört. *Tóth Mihály* még egy darabig elvonsozta magát, végül a vérvesztéstől elgyengülten egy fa alatt lefeküdt, ahol *azután másnap holtan találták* meg. *Tóth* Simont letartóztatták.

Leszakadt mennyezet. Budapesten az Eszterházy-utca 17. számú palota első emeletének egyik szobájában a napokban *teljes egészében leszakadt a mennyezet*. A palotát mult évben vásárolta *Inkey* bárótól *Hartfelder* földbirtokos, új emeletet huzatott rá és az egészét maga lakta. Az első emeleten lakott többek közt *Rejöd Jenő* ügyvéd. Az ügyvéd alig hagyta el a dolgozószobáját, a következő pillanatban hatalmas recsegéssel beszakadt a mennyezet és a lehulló vakolat s gerendák pozdoriájá törtek valamennyi bútort. A gerendák összeroppanása megingatta az egész házat, sőt a többi lakásokban néhol megrepedt, néhol pedig néhány centiméterre lesüllyedt a mennyezet. A lakók riadtan menekültek, földrengésre gondolt mindenki. A szerencsétlenséget kordhat gerendák okozták.

Sopron vármegye bronzkoszorút helyez Tisza István sírjára. Sopron vármegye már régebben elhatározta, hogy Tisza István sírjára, halálának mindegyik évfordulóján, koszorút helyez. A vármegye mostani közgyűlésén *Soós Géza* kormányfőtanácsos azt javasolta, hogy a vármegye az évenkénti koszorúelhelyezés helyett kegyeletének inkább olyan módon adjon kifejezést, hogy a nemzet vértanújának sírjára művészi kivitelű bronzkoszorút tegyen. Az indítványt *Östör József* dr. nemzetgyűlési képviselő meglepő szavakkal ajánlotta elfogadásra, amire a közgyűlés a kegyeletnyilvánításnak ezt a maradandó formáját egyhangú helyesléssel elfogadta.

A pénzhamisítás különös módja. A rendőrség nemrégien lefűlt egy *Sváb* Bertalan nevű ügynököt, aki ötven ezer koronásokat és százkoronásokat ragasztott össze oly módon, hogy *százkoronásokból csinált ötvenezerkoronásokat*. Az ügyetlen hamisítványokat mégis el tudta sütni a ravasz ügynök, aki ma a bíróság előtt azzal védekezett, hogy egy újságból tanulta ennek a hamisításnak a módját. A bíróság a tanulékony újságolvasót egy esztendei börtönrre ítélte.

Két kis gyermeket méreggel hallgattatt el egy cselédeány. *Vincenci Gáspár* milánói magánhivatalnok felesége ikreket szült és a gyermekek mellé egy *Mafalda* nevű tizenhét éves cselédeányt fogadott. A leány a napokban nővére esküvőjére akart menni, meg is kapta a kimenőt azzal a feltétellel, hogy *csak akkor mehét el, ha a két csecsemő elaludt*. Ezek azonban sokat sírtak, a leány megijedt, hogy nem mehét el az esküvőre és egy óvatlan pillanatban, amíg az asszonya kiment a szobából, *mérget öntött a csecsemők tejébe*. Az asszony nagy sívalkodásra jött be és az előhívott orvos megállapította a bűntényt. A cselédeányt azonnal letartóztatták.

Egy öt éves gyermek elégette párhónapos öccsét. Biharpuspöki községben *Péter* János gazdálkodó öt éves Sándor és csecsemő Miklós fia egyedül maradt otthon. A szobában hideg volt, az apróság a bölcsőben sírni kezdett, mire az öt éves gyermek elhatározta, hogy tüzet rak. Gyufát gyújtott és a bölcső szalmazsákját gyújtotta meg. A bölcső lángbaborult és a *csecsemő szünné égett*. A nagy füst láttára odarohantak a szomszédok, eloltották a tüzet, még mielőtt a többi bútor is tüzet fogott és az öt éves gyerek is benn pusztult volna.

Völégény, akit már eltemettek. *Bohus Pál*, békéscsabai fiatal gazdálkodó meg akart nőszülni s felment az anyakönyvi hivatalba, hogy kivége keresztlevelet. Az anyakönyvvezető nagy meglepetéssel állapította meg, hogy a bejegyzések szerint *Bohus Pál 1918-ban a békéscsabai katonakórházban meghalt és a hősök temetőjében temették el*. Mivel az élő és az elhunyt *Bohus Pál* személyi adatai teljesen azonosok, valószínű, hogy *Bohus* neve alatt annakidején egy ismeretlen katonát temettek el.

Közhasznú és jótékony célú
Magy. kir. 45-ik államsorsjáték

Legnagyobb nyeresé- csés esetben	500	millió
1 jutalom	250	millió
1 főnyeresemény	250	millió
1 nyeresemény	50	millió

Ezenkívül kisorsolnak

20 millió, 10 millió, 5 és 1 millió
stb., stb. nyeresémet összesen

1,100.000.000 (Egymilliárd százmillió
korona készpénzben.)

Húzás december hó 30-án.

Kihuznak összesen 8756 nyeresémet és 1 jutalmat.
1 sorsjegyre 2 nyeresémet is eshet!

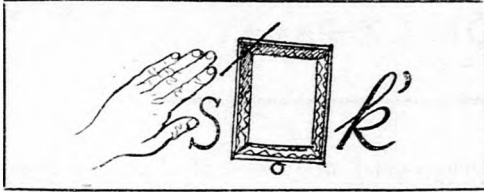
Egy sors-
jegy ára 20.000 korona
mellyel több száz milliót nyerhet készpénzben.

Kapható minden dohánytözsdeben, bank-
és sorsjátéküzletben, postahivatalokban stb.

Postai rendeléseket a pénz előzetes beklüldése után azon-
nal teljesít a Székesfővárosi magy. kir. pénzügy-
igazgatóság lottóosztálya Budapest, IX., Fővámház.

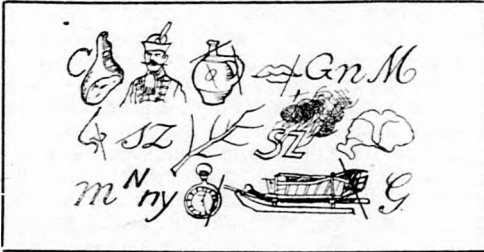
REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte Szücs János Perekedről.)

2. Képrejtvény.

(Beküldte Tóth Katóka Csárról.)

3. Betűrejtvény.

S
H
 jár a $\frac{V}{A}$ dor

(Beküldte Kis István Kiskunfélegyházáról.)

4 Talány.

Aranynál szebb volt az édesaanyám,
 De én csúnya vagyok igazán,
 Ki nem állhat engem senki:
 A szobából ki kell menni.
 És ha néha megjelenek,
 Sírva szídnak az emberek,
 Mondják, sok bennem az erő,
 Mégis elpusztít a szellő.
 Mi vagyok?

(Beküldte Juhász Sándor Patotásról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő évi 2-ik számunkban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésze érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 49-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betűrejtvény: **Leopárd.**
2. Pótléjtvény: **Isten, király, haza.**
3. Betűrejtvény: **Szerencse.**

Megfejtették: Ifj. Dániel Pál, Vörös Vince, ifj. Hajdu József, ifj. Bene Lajos, Molnár Mariska, Vajda Flórián, Szabó Jana György, Jentetics József, Bali István, Bene János, Albert Vendel, Molnár Lajos, Mile József, Kollmann Ferenc, Fekete György, Váci József, Pintér István, Zsíkó Ferenc, Fejes László, Jámor Sándor, ifj. Papp Dániel, Bentsik Antal, ifj. Magasi Ferenc, Molnár István, Molnár Elek, Rádi Károly, Nagy Lajos, Horváth Kálmán, ifj. László Ferenc, Arros Jenő, ifj. Hajdu József, Huszár István, Fábián Etus, Nyaka Lajos, ifj. Hajdu József, Stefanovich Ferenc, Molnár Zsuzsika, Lipták Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: **Pintér István (Nak), Molnár Zsuzsika (Igar), ifj. Bene Lajos (Matty), ifj. Hajdu József (Orosháza), Vörös Vince (Kisbicsérd).**

A 49-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával

Főszerkesztő: **Meskó Pál.** Felelős szerkesztő: **Perlaky György.**
 Felelős kiadó: **Bak Imre.**

**Ügyeljen
bevásárlásainál**

védjegyünkre!

Magasan repül a daru,
 Szépen szól.
 Kávét főzni **csak**
FRANCK-kal lehet jól!

D. 177. Ö. 26. I. — V. 9.

TRÉFÁK

Konok perlekedő.

Ügyvéd: No, Péter gazda, megnyertük a pört.

Péter gazda: Akkor föllebbezek.

Ügyvéd: Minek, hiszen megnyertük?

Péter gazda: Épen azért, hadd tudják meg Pesten is, hogy igazam van.

(Beküldte Valyó Mariska Kondorosról.)

Szószerint vette.

Valaki beállít egyik lap kiadóhivatalába és kérdi, mennyibe kerül egy gyászjelentés, mert a felesége meghalt. Azt mondják neki, hogy milliméterenként háromezer korona.

— No, akkor tessék csak gyorsan kiszámítani, egy méter és hatvan centi magas volt a szegény.

(Beküldte Dániel Pál Magyarósbányáról.)

A férfitermészet.

Az asszony megverte az urát, mire az ember félelmében az ágy alá bújt és onnan hadakozott tovább — szájjal. Az asszony dühösen rákiált:

— Hát még most is pötyögsz?

— Pötyögök hát, mert bennem van a férfitermészet — hangzik az önértetes válasz az ágy alól.

(Beküldte Mózes István Batáról.)

Párbeszéd.

Egyik: Mikor fogsz már fizetni?

Másik: Ha pénzem lesz.

Egyik: De mikor lesz?

Másik: Ha még egyszer olyan bolondra akadok, aki kölcsön ad.

(Beküldte Kiss Sándor Üllőről.)

Anyai intés.

Az anya rászól a gyerekekre, akik botránnyos lármát és ugrándozást visznek végbe.

— Gyermeked, legyetek jók, mert apátok nem verhet meg benneteket, fáj a keze.

(Beküldte Tóth S. András Orosházáról.)

AHOL A PACSIRTA DALOL

REGÉNY — IRTA MÓRICZ PÁL

(13. közlemény.)

— Hurráh Jack! Plutó! Lady! — sivitotta a vékonyhangú Debaldi. Szinte belezöldült, úgy biztatta kutyáit. Azok, mint a vaddarázs rohantak a Cézárra. Éhes pióca módon tapadtak az oldalába, fülébe. A nagy kutya fájdalomában fölönitott. A tisztek és a többi urak tapsoltak.

— Brávó, Lady! — biztatták a vérben forgó szemű, örjült dühös kis szőrnyet.

— No, Klopák bácsi, a Cézár mindjárt végrendelkezik! — Britoff kadét kutyálkodott a liszai veteránnal, noha az agara őt is rendkívül lekötötte. Ez a zsemlyeszínű szerencsétlen agár annyira megijedt, hogy az ablakon át akart kiugrani.

Már erre Klopák bácsi is megszólalt:

— Asz a ding!... Hotyis montnak csak? Szabat nekem is montni Cézárnak, hogy mars-mars! Rajtá!...

— Hogyne! — felelték a nézők.

Klopák csak egyet pisszentett. Egy-két szempillantás! A Lady már összeropogtatott bordával hörgött a földön. És a Plutó is vértől boritva repült a levegőbe. Eldöntetett a fogadás; mert Debaldi, hogy legalább Jackot megmentse, közbekialtott:

— Halt! Elég!...

Ekkor ez a rettenetes nagy állat gazdája egy szavára lefeküdt a földre. Vérző sebét nyalogatta és fájdalomában nyifogott. Britoff kadét már parancsolta is a pezgőket. Nosztizt, az elegáns báró, a mérges Debaldit ölelte derekon. Keringözött vele. Nevetve dudolta a fülébe a «Koldus diák» egyik pajzán, kedves melódiáját.

Mir ist manches schon passirt,

Aber so Etwas noch nicht...

A véres csatatér helyét hamar föltisztították. Elszállították a kutyákat, még pedig a bajnokilag pusztult Ladyt már holtan. Megkezdődött a pezgőzés. Britoff mindenáron Duminyt akart, a vendéglős csupán Litke-pezgővel szolgálhatott. Más hiányában megelégedtek ezzel is. Utóvégre egri-piros borral a magyar pezgő sem megvetendő. Legalább a tapasztalt Klopák Boleszláv így vélekedett.

Ebbe a viharos társaságba vetődött később Ormós Miklós Szücs Kristóf mezősi némettel. Nagy riadalommal fogadták őket.

Ormósék is az asztalhoz ültek. Azonban a barnaszemű kövér pincérleány miatt Miklós majdnem összezördült a kadéttal. A részeg kadét féltette a leányt; mikor pedig a kadét már a pezgős üvegre is reátette a kezét, Miklós csak ennyit mondott:

— Szóltál valamit, pajtás? — És, hogy az asztal hegyes sarkát megmarkolta, letört az... A kadét elbocsátotta a pezgős üveg nyakát. A szóváltás trefaként enyészett el. A berugott kadét Besgyány Tóni nyakára szorult.

Másnap Ormós kabultan ébredt föl a diványon. Másra nem is emlékezett vissza, mint a Debaldi hadnagy szavára, aki részeg fővel sokat össze-vezetett valamiféle kövér zsidóányról.

15.

Még a nyár Kata boldogságát érlelte. A magyar puszták, a magyar tanyak ilyenkor benépesülnek. Az útszéli napraforgó virágra ugyan por tapad, hanem a kalász annál büszkébben emelgeti tömör, aranyos fejét. A fűj a kalászkok hűvös tövében fészkel klotlóstól, ugyanígy a nyúl.

Egyszerre nóta hallatszik. Napsütött arcú magyarok, férfiak és nők táboroznak le a kalász tenger szélén. A vízzel tele facsobánt beássák az árok oldalába. Kezdődik az aratás.

A mezősi magyar ilyenkor hódol a földjének, amelynel

fénségesebb valamit nem ösmer. Hisz' ennek a selymes pázsítja fejedelmi bölcső, kövér rögei között áldott a síri ágy. Nótától zeng a széles határ. A suhogó kaszás «takarók», mint a katonákat, sorakoztatják a búzaföld keresztjeit. Micsoda az öröm, ha néha valamelyik nyúlfiát nyomott le a friss tarlóban.

Ormós Miklós, mezősi szokás szerint, ezt az időt teljesen a pusztán tölti. Domború melle kidagad ilyenkor. Mesziről látszik egy magányos nyárfa, az ő mesgyéjén álldogál még az. A delibáb körülölelgeti... Hatalmas karján az erek dagadoznak. A gazda boldogságához, a gazda büszkeségéhez nincsen fogható. Mindig a ménes legszebb csikaja az övé. Azok a kolompos fehér ökrök sem az utolsók. Hát még, mikor az a füstös nyakú bika a föld porába meríti a szarvát és felbődul, mint egy keletkező éghőború dörgése... A gazda dicsőségét orgonálja még ez a jószág is. Lent a pázsitos legelelőn a juhász furulyál. És, ahol az a nádasvíz hullámszik, lopva megpihen ott még a darumadár is... Ekkora szép a mezősi határ. Ehhez a földhöz fogható nincsen. Barna arcú, szép magyar férfi kaszája peng itt. Barnult arcú, szép magyar leány nótája zeng itt... Miklós szerelmes ebbe a földbe. Bódul ettől a virágillattól. Újra éled mindig ennek a kövér magyar földnek a látásától, melynek az őrizésében, melynek a művelésében Miklós és a mezősi kurta nemesek első vitézek.

Miklós, a durva Miklós ilyenkor költő, ilyenkor nemzeti hős. Ő csak szeretetből teszi ezt, de izmos karjával neki-neki akasztja az ekét a tarlóföldnek, amelyről a súlyos fejű kölest alighogy lehoradták... A szabad természet, a virágok, a füvek, a föld illata lengedezik mindenfelől. Hát hogyne bódulna meg Miklós itt? Hogyne tapodná szerelmesen, büszkén ezt a nagy, erős földet!... Miklós ád kenyeret a katonának. Miklós ajándékoz kincset a király aranyos pompájához. Miklós a domború mellét, hogy ne feszítené ki, hisz övé a föld, hisz ő az első ember itt.

Miklós tehát a nyári időt a pusztán tölti. Ott az ő nagy csizmáját megbecsülik. A lompos fehér kutya hűsége senki törleszkedik hozzá. Felejt ő ilyenkor mindent. Hogyne felejtene hát az ő vékony, beteges szalondáma feleségét, aki sem kenyeret nem dagaszt, sem száraz tésztát nem gyúr neki... Ahhoz marok kéne. Ahhoz izom kéne...

Ez a nyár Katónak is megérlelte a titkos boldogságát. Míg Miklós a pusztáron pöröndjéit tapodta, addig ő Barcza főhadnaggyal sokszor, édesen találkoztak. Kata azonban közbe-közbe köhögött. Olykor lelkiuradalások gyötörték... A városban csak a por, csak a por jelezi a nyarat.

16.

A nyár elmúlt.

Miklós súlyos piros búzával hordatta tele a magtárt. És az öreg Kraft mester, a bőrkötős, simléderes selyempipkás morva származású vén bognármester már abróncsolta a hordókat a közelgő szüretre.

Ebben az esztendőben minden gyümölcsét buján tártá föl a mezősi magyar föld. Az életkedvtől csakúgy ragyogtak a piros magyar orcák. A Mari-nénik szava szerint oly gazdag, fizetős-esztendő volt ez, hogy még talán a tyúk is párosával tojta a tojást.

A Miklós délceg termete még hatalmasabban kiegyenesedett, megizmosodott. Nem úgy Kata. A nyár lefonnyasztotta minden boldogságát, az életerejét.

Egy nyári táncmulatság alkalmával meghűlt. Valami Sósfürdői-mulatságon sokáig keringözött Barczával. Az édes keringő után, kihevülten fagyallatot evett és az ideig lappangó sorvasztó láz most már nyíltan megtámadta gyöngeszervezetét.

(Vége következik.)

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak 1925 december hó 13-án.

Gabonavásár. A tőzsdetanács hivatalos árjegyzése: Búza (76 kg.), Tiszav. 400.000—402.500, Fejérm. 397.500—400.000, Pestv. 400.000—402.500, Tiszav. (77kg.), Fejérm. 402.500—405.000, Pestv. 405.000—407.500, búza (78 kg.), Tiszav. 407.500—410.000, Fejérm. 405.000—407.500, Pestv. 407.500—410.000, búza (79 kg.), Tiszav. 410.000—415.000, Fejérm. 407.500—412.500, Pestv. 410.000—415.000, roza, új 262.500—265.000, takarmány-árpa, új 245.000—260.000, árpa (sör) 290.000—310.000, zab 255.000—265.000, tengeri 187.500—192.500, búzakarpa 175.000—180.000 K.

Liszt- és őrleménypiac. Dupla 0-ás 6600, 0-ás 6400, 2-es 6000, 6-os 4500, takarmányliszt 2200—2300, korpa 1700, 1-es rozsliszt 4400, 75%-os egységes rozsliszt 3600 K volt kilogrammonként zsákkal együtt.

Takarmányvásár. Rétsizéna, I. rendű, ó 130.000—140.000, II. rendű, ó 110.000—125.000, III. rendű, csomagolásra 60.000—100.000, muhar-széna 130.000—160.000, lucernaszéna 185.000, tengeri, morzsolt 190.000—200.000, takarmányrépa 45.000—50.000, almoszalma, I. rendű 76.000—80.000, II. rendű 70.000—75.000, zspiszalma 90.000—120.000 K méter-mázsánként.

Vetőmagvak. Métermázsánként: Bab, fehér 260—280, bab, tarka 180—200, borsó, Viktória prima 400—450, borsó, Viktória II. rendű 320—350, baltacim 720—780, bukköny, tavaszi 280—290, cirokmag 120—130, koriander 280—320, csillagfürt 200—220 ezer K-ban értendő. Fehé-
here 2200—2800 millió K-ban értendő. Kendermag 320—350, köles, fehér 320—340, vörös 230—250, szürke 220—240, tarka 210—230, lenmag 600—620, lencse, prima 850—950, közép 400—600, apró 250—300 ezer K-ban értendő. Löhére, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható 1800—2000, löhére, nyers, nagyaránkás, tisztítható 2000—2300, löhére, nagyaránkamentes 2300—2500, löhére, vörös, ólomzárólt 2700—2800, löhére, fehér, ólomzárólt 3000—3100, lucernamag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható 2000—2100, lucernamag, nyers, nagyaránkás, tisztítható 2300—2600, lucerna-mag, nagyaránkamentes 2000—2800, lucernamag, vörös, ólomzárólt 3200—3300, lucernamag, fehér, ólomzárólt 3500—3600, mák 1700—1750 millió K-ban értendő. Muharmag 150—170, mustár 850—950, napraforgó, fehér 320—340, napraforgó, szürke 290—310 ezer K-ban értendő. Nyúlzapuka 1500—1800 millió K-ban értendő. Tatarka 190—210, tökmag 560—580 ezer K-ban értendő.

Sertésvásár. I. rendű öreg sertés 16.000—16.500, II. rendű 15.000—15.500, közép 16.000—16.500, könnyű 13.000—14.000, kevert közép 14.000—15.500, süldő 17.000 K előtűlyban kilogrammonként.

Szűrőmarhavásár. Élő borjúk. Belföldi szopós: I. rendű 17.500—18.000, kivételesen 19.000, II. rendű 16.000—17.000 K kilogrammonként előtűlyban.

Juhvásár. Feljavított juh 5000, kiverő és anyajuh 5500—6500, ki-
vetlesen 8500 K kilogrammonként előtűlyban.

Tenyészállatok és jármosok. I. rendű belföldi jármosok 13.000—14.500, I. rendű tarka jármosok 10.000—13.000, friss fejűstehén 12.500—16.000, 1½ éves üszök 12.000—14.000, 1½ éves tinók 11.000—13.000 K kilogrammonként előtűlyban.

Nyersbőr. Marhabőr 16.000—18.000, borjúbőr 27.000, juhbőr 12.000—13.000 K kilogrammonként.

Gyapjú. A gyapjúpiacon a forgalom megcsappant, az árak külföldön 5%-kal visszamentek az ausztráliai gyapjúverseny miatt. Árak belföldön: szedett gyapjú 30.000, uradalmi gyapjú 33.000—34.000 K kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 4800—5400, tejszínhab literje 44.000—55.000, tejfel literje 20.000—26.000, vaj kg.-ja ki—csinyben 70.000 kg.-ban, nagyban 56.000—64.000, juhtúró kg.-ja 36.000/40.000, tehéntúró kg.-ja 12.000—16.000, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 57.000—80.000, nagyban 40.000—45.000, grói sajt kg.-ja kicsinyben 60.000—80.000, trapista sajt kg.-ja kicsinyben 35.000—50.000, nagyban 28.000—32.000 K.

Baromfi és tojás. Csirke darabja 18.000—45.000, tyúk darabja 35.000—55.000, hizott ruca kg.-ja 24.000—28.000, hizott lúd kg.-ja 24.000—30.000, hizott pulyka kg.-ja 20.000—22.000, libamáj kg.-ja 50.000—100.000, libaszir kg.-ja 32.000—55.000, tojás darabja 2000—2600 K.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 2000—5000, petrezselyem 2000—6000, zeller 3000—8000, karalábé 2000—5000, vöröshagyma 1400—2400, fokhagyma 16.000—30.000, cékla 2000—5000, tejfeskáposzta 800—2500, kelkáposzta 2000—7000, vöröskáposzta 3000—8000, rózsaburgonya kicsinyben 1300—1800, nagyban 120.000—130.000, sárgaburgonya kicsinyben 1300—1600, nagyban 90.000—100.000, fehérburgonya kicsinyben 800—1400, nagyban 75.000—85.000, retek 2000—6000, sütőtök 1200—3000, karfiol 6000—20.000, torma 8000—25.000, sósla 8000—22.000, spenót 3000—4000, champignonba 50.000—100.000, alma 4000—25.000, birs-alma 4000—14.000, körte 12.000—30.000, szőlő 20.000—30.000, dió, 8000—18.000 K.

Szegedi paprika. Füzér 60.000—70.000, édesnemes 29.000—34.000, félédes 23.000—26.000, rózsza 14.000—18.000, II. rendű 7000—10.000, III. rendű 3000—4000 K kilogrammonként.

Kalocsai paprikaárak. Édesnemes 22.000—25.000, rózsza 12.000—15.000, II. rendű 6000—8000, III. rendű 4000—5000, válogatott csöves 7000—10.000 K kilogrammonként.

Borpiac. A piac az alacsonyabb szeszfoktartalmú tömegborokban ellanyhult, míg jobbmínőségű borokban változatlan maradt.

Necsak olvassuk, hanem terjesszük is a magyar gazdák és földművesek egyetlen napilapját az

UJ BARÁZDÁT és legszebb ké-
pes hetilapját a **VASÁRNAP**-ot!

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműárúosztályánál.

LEGSZEBB KARÁCSONYI ÉS UJÉVI AJÁNDÉK A KÖNYV.

Rákosi: Elnémult harangok ... 54.000
Somlay: Talizmán ... 26.000
Szemeré: Egy falusi kisasszony története ... 33.000
Born: Halálkigyó ... 57.000
Komáromi: Csanak András Bácsben ... 54.000
Csathó: Blanche, vagy a szegény rokon ... 26.000
— A két táská ... 50.500
Szini: A rózsaszínű hó ... 47.000
Krudy: 42-ös mozsarak ... 33.000
Csermely: A toprini nász ... 29.000
Wallace: Ben-Hur ... 75.000
Malonyai: Tartódi medvehajítás ... 26.000
Szomaházy: Egy éjszaka Péterpusztán ... 33.000
Zsoldos: A boldogság szigete ... 61.0 K
Mikszáth: Galamb a kalitkában ... 47.000
— Mácsik, a nagyerejű ... 12.000

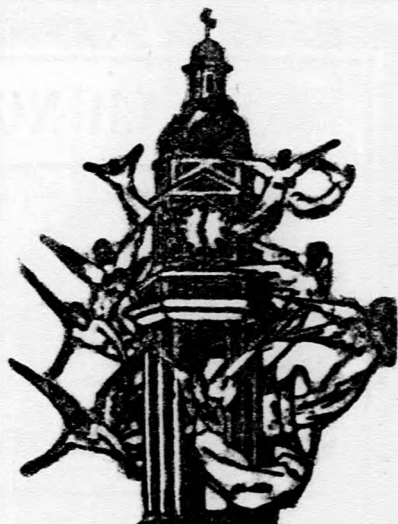
Mikszáth: A tót atyafiak ... 21.000
— A vén gazember ... 12.000
Jókai: A gazdag szegények. 2 kötet ... 47.000
— Péter Péter ... 30.200
— Szép Mikhál. 3 kötet ... 55.400
— Rákóczi fia. 3 kötet ... 55.400
Farkas: Rákóczi lofogója alatt ... 33.000
Móricz Pál: Boglyakemence mellől ... 26.000
Gárdonyi: Az én falum ... 33.000
— A vilájáró angol (tréfás) ... 22.500
Pekár: Topáz királyné ... 47.000
— Aranykeztűs kisasszony ... 33.000
Herczeg: Az arany hegedű ... 61.000
— Gyurkovics lányok ... 33.000
Peterdy: A kétlelkű Éva ... 33.000
portóval együtt.

Megrendelhetők a „VASÁRNAP” könyvosztályánál, Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.

Hangya Ipar R.-T.

gyárt kitűnő minőségben gyufát, vegyszeti
cikkeket, mosó- és pipereszappanokat, mus-
tárt, kefét, meszelőket; rumot, likört stb.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leg-
gyorsabban önt és szállít az Orsz. Harang-
zakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R.-T.

„ECCLESIA” ALAPÍTÁSA

Közp. iroda: Budapest, VI., Tüzér-u. 13-17.

Dr. Héray Andor

«Orsz. Földbírókrendező Biróság» által engedélyezett
Ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
Törvényszéki leg bejegyzett cég.

Ruházati szükségletét

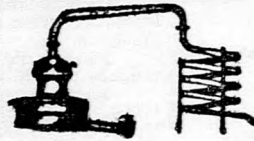
legelőnyösebben a

„HANGYA”

vidéki szövetkezteiben szerezheti be.

KAPHATÓK: Férfi- és női-ruhának való szövetek, fehérneműre, ágyneműre való chiffon, vászon, zephir, kanavá z. Szabókellékek, kész fehérneműk és felsőruhák, úgyszintén mindenemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárak.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek részére. **Fizeti salyarsan-oltás!**
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 22. sz., I. em. 1. (Rókusi szemben.)

**Máthé
András**
vörösréz-
árugyár
Ujpest,
Károly - u.

11. szám. Tlf.: Ujpest 28. — Pálinkafőző üstöket, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszálok,

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcseplőkészletek, szecskavágók, répvágók, daráló, morzsológ s minden egyéb gazdasági gép és szerzemény

„HANGYA” mezőgazdasági gépeintézmények szerezhetők be legjutányosabban.

Hoffherr- Schrantz- Clayton- Shuttleworth

Budapest,
VI., Vilmos császár-út 57.

Magyarország legnagyobb
mezőgazdasági gépgyára.
Kérjen árajánlatot!

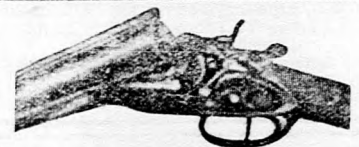
**Magyarok.
Földmivesek.**

**Gazdák.
Kisiparosok.**

Ezek a mi naptáraink!

Uj Barázda naptár 1926. évre ára 12.000 kor.
Vasárnap naptár 1926. évre... .. ára 10.000 kor.
Falunaptár 1926. évre ára 10.000 kor.
Nagy Képes Családi naptár 1926. évre, ára 12.000 kor.
Nagy Képes Regélő naptár 1926. évre, ára 12.000 kor.

**Csak ezeket
a naptárakat vásároljátok!**

**MRAVKÓ JÓZSEF
UTÓDA**

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9.
ELVÁLLAL: mindentelvény javítását, át-
alakítását és felújítását. — ELAD: elsőrendű
gyármányú golyós, sörtes, ismétlő és automata
vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű minden-
nemű golyós, sörtes töltények, lözerek.

TELEFON:
906-80, 81.

„CHINOIN” gyógyszer- és vegyészeti
termékek gyára r-t.

UJPEST.

TELEFON:
906-82, 83.

Jól ápolt gyümölcsfa termése.

Gyümölcsstermését többszörösen fokozza

ENDA

téli permetezésre. Áttelelő rovarok, vértetvek, paizstet-
vek, moha-zuzmók ellen. Olcsó és biztos szer.

Gyümölcsfák vértetves
és egyéb sebhelyei-
nek bekenésére:

ALMOLA

Használata után
nem lepik el a kárte-
vők a sebhelyeket.